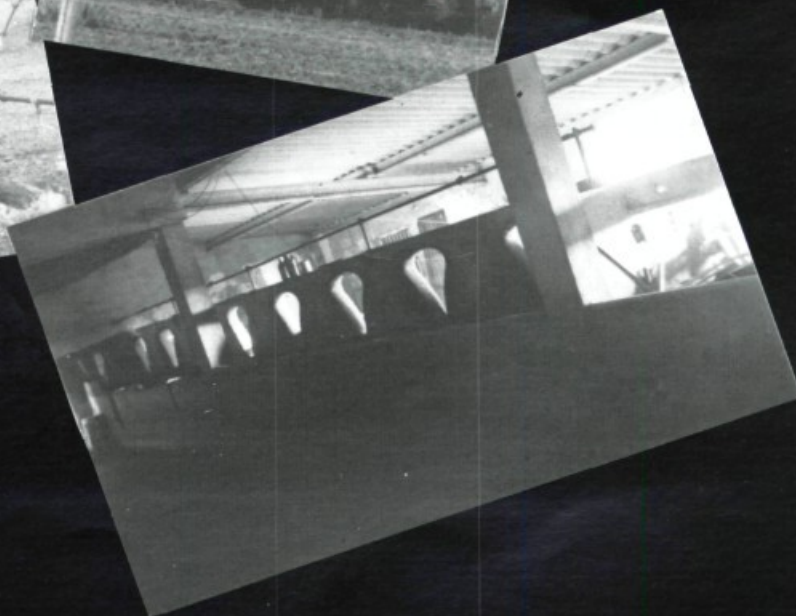
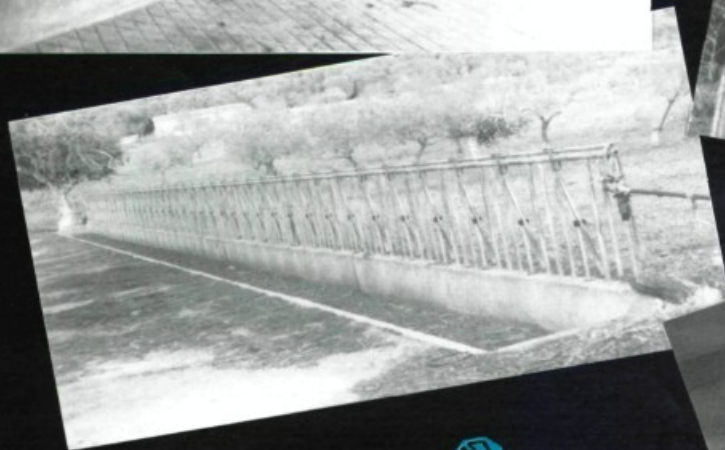

CAMPOS . . . ON VAS?

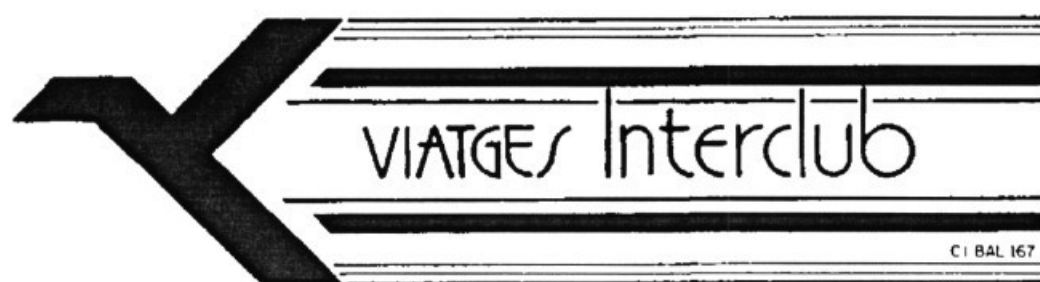

RESSÓ

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

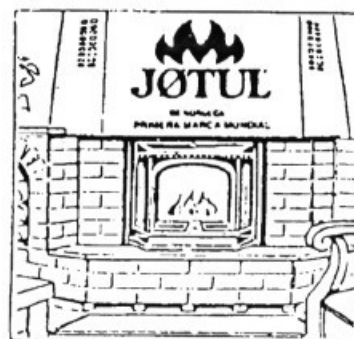
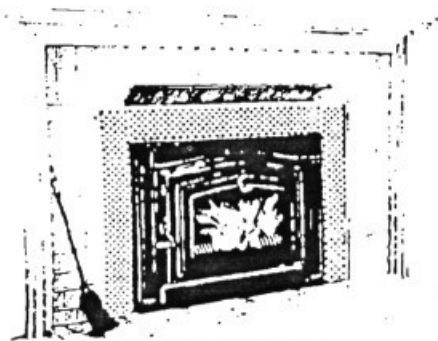

TOT EN VIATGES

AGÈNCIA AUTORITZADA PER A LA VENDA
DELS VIATGES DE L'INSERSO
VACANCES 3^a EDAT

Carrer Major, 28 • Tels. 58.24.00 • 58.21.13 • 58.29.74 • Fax: (971) 58.21.13 • 07200 FELANITX

Carrer Plaça, 24 • Telèfon 65.28.28 • FAX. 65.26.69 • 07630 CAMPOS

**DISTRIBUÏDOR
EXCLUSIU
A LLUCMAJOR**

Can Jamer
JØTUL

xemeneies i estufes

AV. CARLOS V, 199
TEL. 66.29.94

PL. ESPANYA, 47
TEL. 66.04.43

RESSÒ

Revista mensual
ANY 4
Novembre 1991

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i Correspondència:
Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS
Coordinador: Joan Adrover i Mascaró
Coordinador Fotografia: Fotos Vidal
Coordinadora Publicitat: Maria Bauzá

COL.LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat
Miquel Adrover i Mascaró
Xesc Adrover
Toni Amengual
Margarida Ballester
Sebastià Covas
Damià Huguet
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Gori Mas
Magdalena Mas
Joan Monserrat
Miquel Monserrat
Pere Ollers
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Damià Andreu Verger
Núria Vives
Sebastià Moranta
Magdalena Juan
Guillem Mas i Forteza
Apol·lònia Vanrell
Maria Barón
Monserrat Alcaraz
Arnau Perelló
Francesc Miró
Josep Antoni Sala
Margarida Martorell
Francesc Blasco
Margarida Oliver
Pere Adrover
Esteve Tomàs
Francesc Mas
Guillem Mas i Ferrari
Damià Prohens
Miquel Bordoy
Bàrbara Monserrat
Francesca Ballester
Francesca Mas
Guillem Ginard

PORTADA:

FOTOS: Damià Prohens (Foto Vidal)
DISSENY: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.200 Ptes. anuals
Preu d'aquest exemplar:
200 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

ADROVER - CAMPOS
Tel. 65.02.02

CAP ON ANAM, CAMPANERS?

L

a situació social i econòmica que es viu — o malviu — actualment a Campos ens empeny a reflexionar profundament sobre l'estat de la qüestió: una tasca prou difícil i arriscada, però que ens sembla del tot necessària per tal d'assentar els fonaments d'unes accions a seguir, per afrontar el futur amb responsabilitat i, sobretot, per ajudar a possibilitar l'estabilització solidària en un intent de normalitzar el ritme actiu de la supervivència econòmica i social dels campaners, i perquè és urgent una política de risc i de compromís.

La crisi és greu i ens ofega amb tota rotunditat, amb severitat i potser massa acceleradament. L'agricultura, i especialment els sectors ramaders i lleter, pateix un estroncament que si bé és general a tota l'illa s'accentua encara més al municipi campaner per esser un lloc on s'ha creat una infraestructura amb perspectives de desenvolupament industrial que se'n van en orris per qüestions al·lenes a les actuacions dels agricultors i dels ramaders.

Amb una indústria esquifida — on tothom malviu — hem vist en pocs anys desfer-se o desaparèixer moltes temptatives que semblaven tenir garantit el seu futur. Indústries conserveres, fàbriques de comercialització de llet, sequers, tàperes, etc. són alguns dels exemples que podríem analitzar dins aquesta crisi que ens és comuna. Únicament el sector de la construcció sembla tenir una certa disponibilitat. Tot i degut que darrerament s'estan rehabilitant moltes vivendes i hi ha uns certs aires d'optimisme a la costa rapitera. No oblidant, però, que a les zones rurals s'està produint darrerament un retrocés elemental, que no és altre sinó el de vendre unes terres per tal d'habilitar uns habitatges i sense promoure la continuïtat de la producció de la terra seca o de reguiu. Fet que marca una dependència exterior que, a la llarga, pot resultar contraproduent per als campaners, tota vegada que la seva disponibilitat serà més limitada i els seus recursos econòmics més escasos i minvants.

Ara bé, hem de creure que tot desequilibri té remei. Però per afrontar aquest repte que estabilitzi l'economia campanera és necessari esser decidits i voluntariosos, i no amparar-se en excuses vanes. En aquest sentit, l'acció de l'anterior consistori va esser nefasta. I sembla que l'actual vulgui seguir el mateix camí. És a dir, l'economia de Campos, la supervivència, el *modus vivendi* se'n va en orris. I l'Ajuntament, més que preocupar-se pels problemes globals, que ens afecten a tots, sembla que únicament vol donar llustre a la seva imatge: arreglar quatre placetes, decorar La Sala, col·locar funcionaris, posar color a les parets o calcar els papers dels veïnats. Però la veritat és que, ara com ara, cercar un camí de sortida a la supervivència no s'entreveu. Quins plans hi ha, a l'Ajuntament, per assentar el sector agrícola i ramader, per millorar l'infraestructura industrial, per potenciar el turisme, per evolucionar dins un sistema competitiu europeu? Sembla que, actualment, les respostes serien ben fades. Tacades únicament per l'optimisme que provoquen unes menudències que no volen sinó amagar fets més transcendents, i que a la llarga resultaran del tot contradictoris.

Els calls de la nefasta gestió del batle Vinyola són ben palesos — i ell va esser qui va deixar perdre una oportunitat, històrica, que serà irreplicable — per donar una sortida viable a l'economia dels campaners, cercant uns interessos ben determinats. No voldríem que la història es repetís. Però apuntam, amb tota severitat, cap a l'embull col·lectiu que no voldríem viable. Vendre imatge a pes de vot: aquest sembla esser l'objectiu del consistori. Perquè ens erràriem d'un bon tros si veiessim uns objectius clars de millorament dels sectors primordials i primaris. Però aquesta feina escalfa. I és més profitós embatumar la imatge del vot decoratiu que suar el fetge per evitar un desastre. L'estat econòmic i social de Campos ens preocupa, i ho volem proclamar obertament, rebí qui rebí. Una persona llesta no travella dos pics a una mateixa pedra. Anem vius i orelles dretes, que el botxí és veïnat nostre.

Lletres a la tieta

Campos, Novembre de 1991.

Apreciada Tieta, d'ençà que començarem a escriure'ns, de manera més o manco periòdica, us he anat contant allò que en cada ocasió creia més destacable i normalment n'hi havia més de xereques que de bones. Potser més d'una vegada haureu pensat que en feia un gra massa o que em queixava de vici. Pens que sempre he estat objectiu i que encara he fet curt intentant suavitzar els adjectius que emprava.

La situació del nostre poble no permet massa alegries. Al llarg dels mesos i dels anys hem vist com la nostra economia s'enfonsava i com no es feia gaire per aturar aquesta caiguda en picat.

Campos ha estat des de sempre un poble dedicat, majoritàriament, al camp, no importaria quasi que us ho diguéis, i que de manera directa o indirecta un 80% dels campaners, pel cap baix, en treia els guanys. Ara, quan les tàperes, ametles, garroves, cereals, carn... no són molt més que un record, a la llista cal afegir-hi la llet, que després d'una llarga malaltia ha acabat de sucumbir, o almanco té un peu a l'altre món.

Fixau-vos bé Tieta, que no us parl d'una economia que es fomenti en articles de luxe i prescindibles. Es tracta d'una economia basada en articles de primera necessitat, de la primera activitat que de manera organitzada va començar a realitzar l'home i que va permetre el desenvolupament de les civilitzacions i de les societats. També va possibilitar la seva subsistència, i encara que s'hagi avançat i per molt que s'avanci no hi ha esperances de poder-ne prescindir.

El pitjor de tot que jo hi veig, és que mentres a altres indrets la gent s'arruïna anant de betxesques, aquí s'està arruinant fent feina de sol a sol, treballant a morir i deixant la pell sobre una terra que sembla es faci la sorda. «De la feina en surt el profit», ens repetien els nostres padrins, i caparruts que som, vengam solcar i solcar. Som d'aquells que pensen que els problemes de fora vila s'han complicat als despatxos. El pagès sempre ha estat massa enfeinat per alçar el cap i aturar-se a pensar. Però segurament algú ho havia d'haver fet per ells (que ens lliurin dels que ho han fet!).

Bé Tieta, anant a un altre tema us he de dir que l'aspecte extern de Campos ha canviat força; si sempre havia tengut l'anomenada de ser un poble pla com el call de la mà, ara li han sortit unes berrugues sospitoses devers certs caps de cantó. Diuen que són postisses i que qualsevol dia les faran pols.

Tenien una funció molt concreta però n'han tengudes altres derivades. Quan s'havia aconseguit que el trànsit, principalment el pesat, anàs normalment per les rondes, ara sembren aquest empenyo i el fan tornar passar pel centre.

Els mal-lletosos diuen que és amb la intenció de fer-los veure les remodelades places, totes elles amb llums de quatre o cinc braços i amb més verdesca que mai, fins i tot de l'abeurador n'han fet una pastera. Han baratat la manxa del Pou Nou per una pedra que raja aigua, tot molt guapo!. Tant com l'olivera de la plaça (o terrassa) que han fet a la ronda. Esperem que als que s'asseguin als bancs públics no els demanin que volen beure.

Parlant de places i de llum, diuen que l'Ex (l'invisible) va dir que no s'explicava el perquè de tanta claror si ell encara hi veia bé. D'altres, que no sé si hi veuen o no, troben que tanta plaça en tan poc temps és un poc demés, i que segurament hi devia haver altres coses, almanco tan importants com aquesta, això depèn de l'opinió de cadascú i al cap trobarem les voltes.

També us vull comentar un Ban que en poc temps s'ha fet prou famós, no sé si hi haurà una segona part, però en cas de ser-hi segurament inclouria l'agermanament amb Xicago o Las Vegas. Us he parlat sovint dels problemes dels joves a Campos i no és que ara em desdiguei, però no és el mateix que ho digui jo o que en parli la nostra primera autoritat. Les tècniques de modificació de conducta posen com a premisa quan es vol eliminar una conducta no desitjada preveure quina de les desitjades es posarà en el seu lloc. Abans quan érem al.lots anàvem a robar ametllons o albercocs verds. Ara els al.lots hauran d'anar d'amagat a comprar un gelat i abans d'entrar a cercar pipes miren si hi ha els municipals aprop.

Bé Tieta, anant de berbes s'ha fet mitja nit i demà m'he d'aixecar d'hora. Fins un altre dia i memòries per tots. Una abraçada i a reveure. (dins la bosseta hi ha una barra de torró de cacahuet comprat a fira)

UEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUE

— El gerent de BLAHI, Manuel Castillo, no enten els pagesos quan li parlen en mallorquí. Idò que se'n torni a ca seva.

— La teulada de Can Pere Ignasi costarà un ou de puput vermell.

— Però molta gent troba que fan una feina ben feta.

— Almanco era més que necessària la reforma.

— Varen pintar les barreres del cementiri just un dia abans de Tots Sants.

— Dia 1 de novembre el trespòl de l'entrada encara rajava humitat, de tan fresc que era.

— D'això se'n diu anar a la correguda. . .

— El camí, els xiprers, i els parterres, estaven d'allò més net.

— Enhorabona!

— El trull dels *xiringuitos* encara dóna voltes i més voltes.

— Hi ha mig any per aclarir-lo.

— O per embullar-lo més.

— Si el batle no s'afaita la barba li direm barbut.

— L'exposició d'escultures de Jaume Falconer, per Sa Fira, va esser magnífica.

— Com impactant resulta l'obra que exposa aquests dies al local de s'Escola Vella.

— La Mostra de Cuina feta per Sa Fira a Ca'n Joan de Ca'n Pau i a Ca'n Pomaret — organitzada per l'OCB — va tenir un èxit tan gros que ni els organitzadors el s'imaginaven.

— La majoria de respostes que dóna el batle als plenaris de l'Ajuntament els ajorna pel mes que ve, o per a quan pugui.

— «El Sr. Batle manifesta que l'equip de govern no està d'esquena al tema agrari, ni tampoc al poble; sap les necessitats que té el nostre municipi, així mateix té informació de possibles empreses interessades en la nostra vila, i a un proper Ple se'ls podrà donar mes in-

formació.»

— «El Sr. Batle li respon dient que s'ha procedit a fer les voreres netes, i en cas de pluges és difícil evitar-ho».

— Això pareix un daça-i-venga ben estantís.

— Hi ha més retòrica inútil que mai.

— Les declaracions de béns dels regidors de l'Ajuntament estan guardades a la caixa forta i són competència de la Secretaria.

— Però, qui en té les claus?

— Els venedors d'amortiguadors per als cotxes faran enguany una fortuna, entre els sotracos dels STOP i les síquies de la Telefònica.

— Quan es va cremar la portassa de Can Barret, del carrer d'En Prim, la gent mirava la feina ben feta dels bombers de Llucmajor, i els trobaven molt joves i ben guapos.

— L'amo de Sa Vinyola ja ha mostrat l'escopeta a més d'un cercador d'esclata-sangs.

— Els membres del clan Engelmajer de Porreres, «El Patriarca», ja comencen a cansar els campaners demanant tanta ajuda un dia si i l'altre també.

— L'Ajuntament no tindrà mai la pinacoteca d'autors locals completa perquè hi ha autors que no tenen l'obra venal.

— Tots els membres del Partit Popular-Unió Campanera i d'altres etcèteres menuts varen negar-se a proclamar el dret a l'autodeterminació del nostre poble.

— Ho celebraran anant a fer un sopar a Madrid.

— Però el s'hauran de pagar ells. Perquè quan es va a Madrid els mallorquins sempre ens hem de baixar els calçons, o les faldilles. . .

— Els regidors dels Nacionalistes de Mallorca (PSM) duen una cartera plena de projectes als plens.

— El grup PP-UM-UC sempre vota que NO quan els presenten els altres.

— S'ha posat de moda el «rodillo» municipal.

— La ràdio local ja és a mans de l'Ajuntament.

— Així podran emetre el butlletí del PEPUC.

— Ara serà obligació escoltar la ràdio local.

— Les plaques dels carrers de Campos estan desnormalitzades: manco les dels carrers on n'hi viuen els que tenen bo.

— Els municipals fan molta feina.

— Sempre n'han feta.

— Però no sempre feien net el cotxe del batle (el particular, que d'oficial encara no en tenim).

— Almanco un regidor del

PP-UC-UM desitjaria que els Plens NO fossin el dematí.

— Qualque regidor ¿? ben aviat podria perdre la cartera (esperam que no sia la dels orates).

— Ja era ben hora de començar l'obra a Ca'n Pere Ignasi.

— Però ara costarà molt més.

— Els projectes d'obres oferts per tres constructors eren ben sospitosos: molt-massa iguals, tant de preu com de formulari.

— Fa uns dies hi ha hagut per Campos una partida de professors i científics de Suècia, de la Universitat de Stockholm.

— Les pedres que han col·locat a una placeta que encara no té nom, no fan mirera.

A CAMPOS MOBLES SALAS

Miquel Vidal Mas

Carrer Bisbe Tallades, 11 • Tel. 65.07.58
07630 CAMPOS (Devora l'Església)

Oferta especial Nadal i Reis
DORMITORIS I MENJADORS
15% DESCOMPT

També MOBLES DE CUINA
de Roure, Nort, Teka, Fòrmica, etc.

Quan ens encarregui
els mobles de cuina,
l'obsequiarem amb
una cristalleria.

Pressuposts gratuïts,
sense compromís
VISITI'NS!!!

VOS RECOMANAM

— El llibre de Jaume Suau i Puig «El món rural mallorquí: segles XVIII—XIX». (Ed. Curial).

— Enyorar Romy Schneider.

— Fer vi de codony la segona quinzena de novembre.

— Llegir cada quinze dies, i sense presses, la revista «S'Arenal de Mallorca».

— Fer una anada a París aprofitant el pont del Dia de la Constitució.

— Comanar d'hora: dues, quatre, sis places al restaurant «Sa Canova» per degustar l'exquisida **Cassola** que fan.

— Menjar amb delicadesa les darreres figues coll-dedama, o les bordissot negre: ja n'hi ha poques.

— El llibre de David Fernández: «La resistència anti-franquista a Mallorca: (1939-1948)». (Ed. Documenta Balear).

— Visitar l'exposició del «Tirant lo Blanc» que han muntat a Sa Llotja de Ciutat. Hi ha temps fins dia 1 de desembre.

— El disc dels «Sopa de Cabra» BEN ENDINS.

— Quan aneu a la pleta, no confondre els picornells amb les cogomes.

— No agafar cap esclata-sang més petit que una mo-

neda de deu duros.

— La portada del nº 384 de la revista EL TEMPS.

— Menjar caquis de Mallorca; són cent vegades millors que els forasters.

— I també qualche magrana campanera que, diuen, tenen vermellor de seny.

— Fer un ocellet de paper amb el BAN del senyor Batle.

— O una barqueta petita, per fer-la surar a la pròxima torrentada.

— Cantar, o ballar xotis, davant la farola de La Plaça de Sa Creu.

— Aquesta resposta del senyoríssim batle al Ple de la sessió ordinària de l'Ajuntament: «El Sr. Batle manifesta que a causa del període de vacances del mes d'agost, no s'ha pogut entrevistar amb la direcció General de la Guàrdia Civil. De totes maneres, li han pogut concertar la dita entrevista, que serà el més aviat possible.»

— Un tres d'oros.

— No enyorar la retòrica del franquisme.

— Ni la d'U.C.D. del ja dimitit duc, ex-qualque-cosa, Adolfo Suarez.

— «Son los mismos perros con diferentes collares». «O los mismos, vaya!»

— Comprar un bon meló tardà pel dinar de matances.

— I rompre ametles torrades, si potser de **canaleta**.

— L'opuscle de la «Muestra de Cuina Mallorquina» feta a Campos per Sa Fira que ha editat l'Obra Cultural Balear a Campos. Es venal a l'impremta.

— Intentar repetir el plat de qualche recepta, convidant els amics, o les amigues més estimades, com més aviat millor.

— No tornar a veure un partit de futbol Barça-At. Madrid fins l'any que ve.

— Una llagrimeta per Ezaki Badou.

— Menjar bunyols amb mel, encara que ja hagin passat Les Verges i Tots Sants.

— Callar quan convé.

— Fer-vos soci de l'Associació per a la Reabilitació de Centres Antics (ARCA).

— Denunciar qualsevol

atemptat contra el patrimoni històric.

— El disc d'Els Pets «Calla i balla!».

— Veure de tant en tant un film de John Ford, Howard Hawks o Raoul Walsh per alliberar-se de la mediocritat actual.

— Menjar els bunyols nous de Ca'n Pomar.

— Degustar galetes o bunyols amb mel treta de caera campanera.

— Anar a veure la pel·lícula «El Silencio de los Corderos», de Jonathan Demme, una de les més esgarriadores pel·lícules vistes aquests darrers anys. Podeu gaudir d'ella al cinema Astòtia de ciutat.

— Abans de restaurar una façana situada al casc antic, anar a fer una vola pel carrer del Socarrador, allà hi trobareu una excel·lent mostra d'arquitectura popular.

Taller Mecànic **CA N'ARNAU**

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

AVÍS ALS LECTORS

Degut a la quantitat d'originals que han arribat a la nostra redacció, i a compromisos pendents, aquest mes no podem publicar les cartes dels lectors, cosa que farem properament. Així i tot recordam una vegada més que els lectors poden disposar d'aquesta revista per publicar les seves queixes, opinions, suggerències, etc. Únicament es requereix que l'escrit vagi identificat amb la firma i el D.N.I. de l'autor, poguent-se publicar amb pseudònim o anònims, garantint-ne la màxima reserva quan a les dades d'identificació.

**BUGADERIA
TINTORERIA**

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

VOLEM QUE ENS COMANDIN ELS EXTERNS?

La majoria municipal de l'Ajuntament -guiada per les directius centralistes i espanyolistes d'alguns membres del P.P.- han marcat una fita sobre la qual convindrà parlar-ne, i insistir-hi, més d'un pic; per la seva transcendència i, sobretot, per l'informalisme oficial que representa respecte a uns idearis concrets que han posat en evidència unes persones les quals, amb la seva actuació, potencien de manera descarada el rebuig a l'autodeterminació dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs respecte a l'Estat Espanyol, que es creu amo i senyor de la contrada.

Confondre autodeterminació amb independència, mesclar ous amb caragols, i posar en un mateix garbell els Nacionalistes de Mallorca (PSM) -que presentaren la proposta a l'Ajuntament- amb Esquerra Republicana de Catalunya no és seriós; és un símptoma de debilitat mental, d'insensibilitat política, i de poc respecte a d'altres ideologies que no s'avenen amb el seu parer monolític combatiu. Significa un embullar fil del tot contraproduent que únicament pot beneficiar a aquelles persones obsessionades pel poder, per la coman-

dera, que, sense posar-hi de part seva ni una mica de suor, acluquen els ulls davant la realitat que vivim dia a dia tots els campaners.

Els campaners volem comandar a ca nostra, això és evident. Millor dit, no volem ésser comandats per gent externa que, a més d'aprofitar-se'n de la suor del nostre treball se'n duen uns doblers que són ben nostres.

L'autodeterminació és un dret al qual els campaners mai no hauriem de renunciar sinó més bé cercar els camins possibles per fer-la una realitat cada dia més palpable i factible. Ningú vol renunciar a allò que és seu, i que per diverses raons històriques li pertany reclamar i posseir. Però sembla que l'Ajuntament -o més ben dit, part de l'Ajuntament- pensa tot el contrari; i proclama oberta i públicament el seu rebuig a l'autodeterminació del poble de Mallorca, acotant les ales con un aucell banyat.

Tota una feta. Perquè tot just ara, des de la Universitat de les Illes Balears (UIB) fins a la Confederació d'Associacions Empresarials de les Balears (CAEB), passant per tota una trencafila d'entitats i institucions tan representatives com poden ser-

ho OCB, PIMEM, GOB, CCOO, INESE, FAPA, UP, STEI i d'altres, han publicat un manifest conjunt que sota el títol de «Volem comandar a ca nostra», entre d'altres coses proclamen: «Que es reconeguin al nostre poble els mateixos drets que tenen els altres pobles de l'Estat espanyol i, concretament, les anomenades nacionalitats històriques, i que es tradueixin en fets polítics concrets, competències i finançament. Que es desenvolupi plenament l'estat de les autonomies, amb criteris federals o confederals, i que tots els pobles que

l'integren disposin del dret a configurar el seu futur».

L'exemple de l'Ajuntament, per tant, no ens sembla gens encertat ni oportú. Obeeix únicament a uns criteris polítics potenciat per l'executiva del P.P., i no s'ampara en raons que atorguin personalitat i poder al poble de les Illes Balears. Significa fer una passa enrere -una més- en l'intent d'aconseguir poder comandar a ca nostra sense ingerències externes. Per tot això: Vergonya, cavallers, vergonya!.

Redacció.

Cristalleria Campos

Jaume Vadell Adrover

Llibertat, 27 • Tel. 65.04.20 • CAMPOS

SYP

**SERVEI I PREU
SUPERMERCATS**

**GRAN ASSORTIMENT
EN LES NOSTRES SECCIONS DE:
Carnisseria • Xarcuteria
Fruita • Peix congelat**

**Carrer Nunyo Sanç, s/n. • Tel. 65.06.83
07630 CAMPOS**

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

**TRANSPORTS
MESQUIDA**

**RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS**

ELS PETS DE «RÀDIO MALLORCA»

A principis de setembre **Ràdio Mallorca** va oferir als seus oïents un especial de vacances dedicat a la vila de Campos. Pràcticament quatre hores de programació en la qual distintes persones campaneres oferiren el seu parer sobre temes diversos.

El lloc elegit per a llançar a les ones el programa estiuenc va ésser el Club Nàutic Sa Ràpita-un lloc ideal: ampli, espaiós, i ple de llum. Començaren a emetre a la una del migdia, i finalitzaren poc abans de començar l'informatiu de les cinc de l'horabaixa. Un programa espès de publicitat i bategant de parleria que, com s'entrevèia, no degué tenir el ressò ni l'audiència que es mereixia. Cosa fatal. . .

Perquè, posats a ésser sincers, això d'una ràdio, que es diu de MALLORCA, venir a Campos amb dos locutors forasters i envestir als entrevistats amb preguntes en castellà no sona massa bé. Però així va ésser. La ràdio foras-

tera de Palma va envair Campos com en els millors temps del feixisme. En foraster, en placolnitzador i espanyolista, perquè tothom en menjàs a voler i ho país com pogués.

Però el pitjor de l'esdeveniment no foren els locutors, perquè ells, de fet, complien una feina que els motivava un sou i un compromís; i la seva tasca la dugueren a terme amb tota responsabilitat. El fet més ressenyable va ésser l'actitud dels campaners que s'apressaren innocentment al joc que **Ràdio Mallorca** els feia, seguint el diàleg en castellà dels locutors sense mostrar ni mica de vergonya. ¿On s'és vist mai, a Campos, parlar en castellà a una emisora que es diu **Ràdio Mallorca**?

Idò sí, En Tià de s'Impremta, En Joan de Ca'n Pau, En Toni Micolavet, En Toni Picón, En Toni Fraret, n'Antònia Retura, i altres etcèteres més menuts, vessaren el seu llenguatge de ciutadans colonitzats per la

pestilent **Ràdio Mallorca**, que s'hauria de dir de l'OPUS, i així el Vaticà la beneïria més i millor.

Només dues notes a ressenyar. I molt significatives. L'amo En Miquel Lluís va ésser l'únic dels entrevistats que va parlar tot el temps en **campaner**, de bon de veres; i això que l'entrevistadora - que era una bleda - li feia les preguntes en castellà. I, l'altre, En Damià Canova, a qui li havien donat hora per a les 13:20 i va declinar la convidada tot i argumentant que ell no combrega amb aquestes patenes. De radios forasteres que xuclen publicitat a Mallorca en castellà, res de res. Peraixò millor anar a Castella o a Extremadura, que és on hi tenen arrels.

Tot i amb tot, una llàstima. Perquè en aquests solcs que ens menen al segle XXI, observar la poca predisposició de les emissores de ràdio que es diuen mallorquines - però únicament parlen en castellà - no ens sembla massa

lògic. Talment no ens sembla acceptable que uns ciutadans de Campos vulguin jugar aquest joc brut que els imposen els forasters de ciutat. Perquè, en el fons, la pregunta essencial seria aquesta: ¿I si venguessin periodistes radiofònics francesos, danesos, suecs, italians o grecs, com els respondríem?. També en espanyol, o en la seva llengua?

Poble que la llengua cobra se recobra a si mateix, va deixar escrit Marià Aguiló ja fa moltes plogudes. ¿Per a què els serveix tota una Llei de Normalització Lingüística a tots aquests espanyols bords que ens escupen únicament les seves raons a una terra que és ben nostra?. Ells seran forasters, perquè així ho volen. Nosaltres, no. Així de senzill. I qui s'aferri al carro pitjor per a ell. Més clar que l'aigua...

Àngel Perdiu.

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

GANIVETERIA, TALLER D'ESMOLAT

EDOQUIO PÉREZ

GANIVETS - ESTISORES

Articles de:

Perruqueria • Cuina

Manicura • Pesca

Mestre Gomila, 19 • Tel. 65.11.42 • CAMPOS

Clínica Veterinària

C/. Nicolau Oliver Fullana, 1 - Tel. 65.07.31 - CAMPOS

***VACUNES**

***RAIGS X**

***CIRUGIA**

HORARI: Dilluns a Divendres, de 16'30 a 20 h.
Dissabtes, de 10'30 a 12'30 h.

ELS TOPÒNIMS DE LA COSTA CAMPANERA

«La toponímia de la costa de Campos» és el títol original d'un llibre del santanyíner Cosme Aguiló, editat per l'Ajuntament de Campos, que va esser presentat al públic coincidint amb la diada de Sa Fira. La crònica de l'acte és ben simple, i els testimonis amples i extensius. Una gentada —provinent de molts pobles de l'illa; i amb predomini evident de campaners— omplia de gom a gom la sala d'actes de l'Ajuntament. Fet certament insòlit en un acte cultural d'aquesta envergadura. I tot i amb això s'aconseguí subretxar la incidència d'aquests esdeveniments culturals —aparentment marginals— atorgant-lis un to gairebé protocolari, o potser també reivindicatiu i acadèmics.

Damià Pons en feu la presentació, reclamant, a través de la transcendència dels mots, el sentiment nacionalista que cada pam de terra comporta, i sense renunciar a l'agura del present. Potser assantant-se amb massa severitat en la importància de les fonts orals, —del tots imprescindibles en aquestes tasques,— Damià Pons agrai el treball col·lectiu de tants de campaners que, amb els anys i la sapiència antiga, han fet possible la pervivència d'aquests topònims tan arrellats al tarannà campaner, i agrai la tasca duita a terme durant tant d'anys per Cosme Aguiló, arreplegant informació, detallada i precisa, tot i perquè perduràs escrita amb els calls de la memòria viva dels nostres avantpassats que «ens servaren els mots», i que ara ens serveixen per reafirmar la nostra identitat nacional.

Cosme Aguiló, tot i agraint

Foto: Xesc Adrover

· Damià Huguet, Sebastià Covas, Cosme Aguiló, Damià Pons, Joan Miralles al saló d'actes de l'Ajuntament després de la presentació del llibre.

el text de Joan Veny que prologa el llibre, digué que «es considera deixeble del campaner que, en matèria lingüística, ha donat, i donarà més encara, al nom de Campos una dimensió i una volada universal. Sols la seva absència de la vila, obligada pels motius de la seva envejable professió d'ensenyament, mitiga el meu atreviment d'haver publicat un treball de la seva especialitat i sobre la terra on va nèixer. Estic segur —afirmà— perquè ens hi té acostumats, que el vostre il·lustre paísà, d'aquesta feina n'hauria fet un model de perfecció. Us haureu de conformar amb l'obra d'un aprenent, que així i tot, amb els defectes que sens dubte conté, ha estat benèfica generosament, tudant un excés d'aigua, amb un pròleg que m'honora». Asseverat en el seu parlament sentin-se un entusiasta de la toponímia, malgrat considerar-se un iniciat: «Recolectar noms de lloc i estudiar-los —

digué— és endinsar-se pregonament dins el passat, és reviure els aconteixements històrics de llocs molt concrets».

Agraïnt la col·laboració de les persones —sobretot de la vila— que l'han ajudat en la seva tasca de documentació, no tan fàcil com aparentment pot semblar, Cosme Aguiló reivindicà el sentiment col·lectiu d'una gent que s'ha mantingut fidel als topònims hereditats i renunciant a pressions externes, que sempre n'hi ha hagudes i encara n'hi ha: «Per tota aquesta considerable informació —digué— el poble de Campos, els mallorquins, els catalans de tota la nació, devem una gratitud a les persones que, navegant contra corrent i amb vents adversos que feien flamejar la vela del llaüt, han sabut conservar-nos els noms de cada lloc. Ara que el canvi de lluna calma les ones encrespades i la mar vella augura ja la bonança, és el moment de

donar cobri a la valuosa càrrega, i depositar-la sota la volta segura de l'escar. Els campaners de demà, gràcies a unes persones de bona i grata memòria, podran seguir anomenant els llocs pel seu nom».

Finalment, i dirigint-se als campaners més sensibilitzats pel seu país, digué «Que els noms d'aquesta terra siguin en tot testimoni de la vostra singularitat, referència clara al tarannà campaner, símbols inequívocs de la nostra identitat nacional. Exigiu-ne respecte. Molts foren creats pels vostres avis més remots. Mostrau-los amb declarat orgull als fills, als néts, als amics i als visitants. Que vegin que l'amor comença per vosaltres mateixos i que no sou d'aquells fills bords que apedreguen la pròpia teulada. I sapiguen que a partir d'ara el blau de la vostra mar i el blanc de la seva arena, amb les paraules del poeta, aniran sempre a mi «com en la nit les flames a la fosca».

NOCES D'OR DEL CAPELLÀ DE SA CREU (Octubre 1957)

1.- Joan Mas Tous
2.- Simó Coll Moll
3.- Sebastià Estelrich
4.- Miquel Sunyer
5.- Damià Huguet

6.- Jaume Pomar Mir
7.- Julià Obrador
8.- Tomàs Burguera
9.- Rafel Mas Lladó
10.- Gabriel Huguet Vidal

11.- Guillem Coll Moll
12.- Joan Rigo
13.- Francesc Sánchez
14.- Bartomeu Burguera
15.- Simó Moll Mercadal

16.- Antoni Huguet Oliver
17.- Pere Aguiló
18.- Miquel Mulet
19.- Miquel Valls
20.- Miquel Llodrà

ACLARIMENT SOBRE ELS FINESTRALS CAMPANERS

En el treball aparegut al passat número de la Revista **RESSÒ** sobre finestres singulars del poble de Campos, hem pogut observar alguns errors d'impremta, pel que fa referència a la situació d'un cert nombre de finestres, respecte de la casa on estan ubicades, així com també dues omisions. Per la qual cosa relacionam les cases que presentaven confusions.

CARRER ESTRET O BISBE TALLADES

Cas Potecari Fernández casa n.º 20. Abans Ca'n Barceló.

Dues finestres gòtiques moldurades perimetralment amb nirvis o baguetons, una d'elles amb escut heràldic a la llinda.

Ca'n Joan de Sa Vinyoleta casa

n.º 18. Abans Ca'n Barceló. Dues finestres gòtiques amb un motiu conopial, una d'elles té ornamentació renaixentista a l'ampitador.

CARRER DE LA PARRÒQUIA Ca'n Palles (abans Ca'n Burguera) casa n.º 14

Una finestra gòtica moldurada perimetralment amb baguetons.

CARRER DE SANT JULIÀ Ca Don Guillem Dome- to, o Ca'n Sordo, casa situada al cap de cantó.

Una finestra renaixentista amb un baix relleu a la clau de la llinda.

CARRER DE SES POSADES

La posada de Ca'n Bra- gues, casa n.º 2

Una finestra gòtica amb motiu conopial a la llinda, decorada amb escut religiós.

PLAÇA MAJOR

La Torre de Ca'n Cós

Una finestra gòtica situada al carrer de la plaça, escul-

pida perimetralment amb baguetons.

Ca na Verderna, casa n.º

13. Abans Ca'n Bril. Una finestra gòtica amb motiu conopial a la llinda. Una finestra renaixentista.

*Francisca Oliver i Mut.
Guillem Mas i Forteza.*

- Finestra gòtica decorada amb motiu religiós (Carrer Posades n.º 2)

la relació

VOLEM COMANDAR A CA NOSTRA

Els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers, no volem ni podem fer d'espectadors passius en un moment en què, a Espanya i a Europa, es parla de configurar un nou model d'organització pública que, de cada vegada més, haurà de respectar el dret dels pobles i de les comunitats a governar el seu futur i decidir el que més els convé.

No tenim manco dret a decidir el nostre futur i determinar el que volem fer i ésser, que els gallecs, els catalans, els andalusos, els habitants del País Basc o els valencians. A més, raons d'insularitat, d'història, d'economia, de situació geogràfica, de llengua i cultura pròpies, fan aquí més necessari que enlloc un ple autogovern que satisfaci les necessitats materials i morals d'un poble ple de possibilitats i capacitats. Massa sovint ens resignam a pensar que sempre n'hi haurà que decidiran per nosaltres en assumptes vitals per al nostre present i futur: no sempre ho fan prioritàriament, ni molt menys exclusivament, en defensa dels nostres interessos. En aquest sentit, l'autonomia que va ser atorgada durant el període de la transició ha estat una passa endavant en la recuperació de les nostres institucions, però és una autonomia coixa del tot quan les coses més importants es continuen decidint fora d'aquí per molt que incidisquin decisivament, i qualche vegada de forma dramàtica, en l'economia i en la qualitat de vida (ports i aeroports, carreteres, sanitat, educació, infraestructures, etc.). Ja n'hi ha prou d'haver d'anar a pidolar i demanar -per favor- la reinversió a les Balears d'una petita part d'allò que pagam a l'Estat i que ens fa falta per al bon funcionament del nostre país.

Per tot això, les institucions i col·lectius signants d'aquest manifest volem reclamar públicament:

- Que es reconeguin al nostre poble els mateixos drets que tenen els altres pobles de l'Estat espanyol i, concretament, les anomenades "nacionalitats històriques", i que es tradueixi en fets polítics concrets, competències i finançament.
- Que es desenvolupi plenament l'estat de les autonomies, amb criteris federals o confederals, i que tots els pobles que l'integren disposin del dret a configurar el seu futur.
- Que els representants polítics escoltin a fons la societat civil. Que no depenguin d'interessos partidistes ni de cap altre tipus de fora de les Balears. Que arribin a un consens en les qüestions bàsiques del nostre país. Que siguin capaçs d'incrementar el protagonisme del poble balear a la resta de l'Estat i a Europa. Que es proposin tenir un projecte de país, una autonomia forta i un ple autogovern per construir-lo.
- Que s'estableixin llacs sòlids i estables amb tots els pobles d'Espanya, i molt especialment amb aquells que pel seu dinamisme, veïnatge geogràfic, vincles històrics, relació econòmica tradicional, identitat de llengua pròpia i pes específic dins l'Estat constitueixen un eix mediterrani de gran futur econòmic, social i cultural dins el context dels altres pobles de la Mediterrània Occidental.
- Que els nostres representants defensin, i les Corts Generals aprovin, el text de reforma de l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears, aprovat pel nostre Parlament el gener de 1991. Que s'estableixi un calendari de transferències de les competències, pactat entre el govern de l'Estat i la nostra Comunitat Autònoma. Que el finançament de la nostra autonomia es faci per Concert Econòmic.

Tot això s'aconseguirà només si augmenta i es consolida la nostra consciència de país i el poble balear fa sentir ben forta i clara la seva veu. Així és que feim una crida pública a totes les associacions, col·lectius, institucions i entitats que structuren la nostra societat civil, que facin costat i s'adhereixin públicament a aquest manifest perquè, amb la força de tots, arribem a fer possible que els governants, tant d'aquí com de l'Estat, els partits polítics, els Consells Insulars, el Parlament Balear i també el Govern Central i les Corts espanyoles, conscients del seu paper històric, obrin, a la fi, les portes a les nostres legítimes i irrenunciables aspiracions com a poble.

ADHESIONS: 728973 C/. IMPREMTA, 1 PALMA 07002

PLATAFORMA CÍVICA PER L'AUTOGOVERN:

Comissions Obreres (CC. OO)
Confederació d'Associacions Empresarials de les Balears (CAEB)
Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Mallorca (FAPA-Mallorca)
Federació d'Associacions de Veïns de Palma (F.A.A.VV.)
Grup d'Ornitologia Balear (GOB)
Institut d'Estudis Ecològics (INESE)
Obra Cultural Balear (OCB) - Vòltor
Petita i Mitjana Empresa de Mallorca (PIMEM)
Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes (STEI)
Unió de Pagesos (UP)
Universitat de les Illes Balears (UIB)

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

ILLA MOTORS, S.L.

Tomàs Rigo Vicens
Agent Vendes

VENDA DE VEHICLES NOUS I USATS

Nuno Sanç, 26 - Tel. 65.24.22 - CAMPOS (Mallorca)

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

EL P.S.M. VOL NOMÉS TRANSPARÈNCIA INFORMATIVA

L'agrupació Nacionalista del P.S.M. de Campos, a la reunió extraordinària celebrada el passat 25/10/91, va acordar, entre altres punts, acceptar l'oferta d'aquesta revista per poder fer arribar als seus lectors informació sobre les nostres postures i sobre les nostres actuacions. Així com també enviar-ho igualment als altres mitjans de comunicació local.

Volem recordar també a tots als campaners que tenim obert al públic el nostre local del carrer Alba, 46 cada divendres de 9 a 10 del vespre. Ens interessa la col·laboració de tots i els suggeriments que ens aporteu que puguin guiar la nostra tasca. Si voleu fer-nos arribar correspondència podeu adreçar-vos al nostre local o també a l'Ajuntament amb el nom de Grup Nacionalista com a destinatari.

UN BAN MASSA RIGORÓS

Comunicat de premsa respecte al Ban del senyor Batle de Campos.

Els regidors del P.S.M. ens vérem en la necessitat i l'obligació d'explicar la nostra opinió referent a aquest ban. Davant la demanda dels mitjans de comunicació decidírem remetre un escrit als diversos diaris. A continuació en resumim els punts principals:

— Manifestam la nostra sorpresa davant l'alarma aixecada, que pensam que no s'ajusta a la problemàtica real del nostre poble.

— La imposició de multes és, lògicament, un sistema totalment ineficaç per resoldre el problema de la droga. Abans d'això s'hauria de posar en marxa un pla de prevenció i de lluita contra la droga.

— La prohibició de l'accés dels menors a bars i cafeteries, quan no hi ha pràcticament oferta d'alternatives per ocupar el temps lliure dels joves, ens sembla exagerada i de possible execució arbitrària.

— Ens sembla molt greu i preocupant que el batle es cregui depositari de la llibertat col·lectiva de tots els campaners.

— Ens preocupen tant com a qual-sevol altre aquests temes i pensam que si es volen resoldre no s'han de fer servir protagonismes de ningú, al contrari, s'haurien d'estudiar entre tots i intentar trobar-hi solucions, que per part nostra estam disposats a col·laborar en tot el que estigui al nostre abast.

Grup Nacionalista - P.S.M.

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ

Igualment que a molts altres ajuntaments, el nostre partit va presentar a Campos una moció reivindicant el dret a poder aconseguir, si el poble ho vol, les màximes quotes d'autogovern i la plena sobirania. En el nostre cas la moció fou rebutjada per 10 vots en contra dels grups PP-UM i PSOE, tot i que intentàrem explicar-los la importància i la senzillesa d'aquesta proposta amb un petit discurs que resumim a continuació:

Aquest DRET, reconegut a la Carta de les Nacions Unides, simplement significa poder tenir l'oportunitat de decidir per nosaltres mateixos, sense coaccions ni imposicions, de forma lliure, democràtica i pacífica, si volem governar-nos, i poder triar el nostre sistema d'ensenyament, de sanitat, de finançament.

El poble malloquí, balear, està prenent consciència que esser administrat per l'Estat Espanyol no ens ha beneficiat ni ens beneficia en cap aspecte. El manifest que han signat diverses organitzacions amb el lema «Volem comandar a ca nostra» pot ser un exemple d'aquesta conscienciació.

Volem que si aquesta voluntat s'estén, madura, progressa, el nostre poble no hagi de ser reprimat i li sigui reconegut el DRET a elegir allò que vulgui. No volem renegar a la nostra identitat nacional com a poble diferenciat que som (amb una llengua, una cultura, una història) i per això hem de votar amb consciència, sense directrius imposades per partits de Madrid.

Amb aquesta votació podrem demostrar que som partidaris dels drets i de les llibertats dels pobles, i no de limitar-los. Per tant hi haurem de votar a favor sense cap classe de dubtes; si en tenim, de dubtes, hauríem de recordar aquella frase que utilitzà el rei En Jaume quan els seus acompanyants dubtaven si havien de continuar la batalla: **Vergonya, cavallers, vergonya!**.

Els grups PP-UM i PSOE presentaren conjuntament (?) una moció alternativa per demanar més competències i més suport econòmic. No entenem per què dos partits que tenen poder al Govern Central i a l'autonòmic no demanen explicacions als seus diputats, senadors o presidents pel fet de tenir una autonomia tan magre en lloc de presentar mocions tan incomprensibles i incoherents com aquesta.

Si francament i sincerament els interessa aconseguir «les màximes quotes d'autogovern, d'acord amb la voluntat del poble», era a favor de la nostra moció que havíem de votar.

CRISI LLETERA

En el moment d'entregar aquesta pàgina a la impremta, el nostre Grup té sol·licitada una reunió de les Comissions d'Agricultura i de Serveis Socials -que ja sabem que se celebrarà dilluns dia 4 de novembre- per fer algunes propostes d'actuació urgent de l'Ajuntament davant la crisi agrícola.

Pensam, per exemple, que s'haurien de donar facilitats (o suprimir) en el pagament d'imposts i contribucions, o mirar d'aconseguir descomptes o facilitats de pagament a GESA. També es podria crear un fons (a un banc o Caixa) d'ajuda als afectats (empleats de BLAHI i pagesos) amb una aportació considerable de l'Ajuntament i obert a tothom que es vulgui solidaritzar amb aquest important sector.

Confiam que amb les nostres propostes -i altres- i amb la col·laboració de tots es pugui fer més per aquest sector del que s'ha fet fins ara.

CURSOS DE CATALÀ PER A ADULTS

A mitjan mes d'octubre s'iniciaren els cursos de català que promou l'Obra Cultural Balear amb col·laboració de l'Ajuntament de Campos, i segons el conveni signat amb les entitats promotores de la Campanya de Normalització Lingüística.

Enguany és la segona vegada que es realitzen aquests cursos que ofereix l'OCB amb el guiatge de la professora Francesca Ballester. El nombre de persones inscrites ha augmentat considerablement respecte l'any passat. I el problema més greu és la dificultat que suposa organitzar els dos nivells d'estudis en els quals resulta difícil combinar els

estudiants que comencen l'any passat i els que l'han iniciat enguany.

Problemes de pressupost -d'una i altra banda-, ara com ara malmenen l'interès dels inscrits. Ja que s'ha de diversificar la preparació dels qui cursen aquests estudis. Així i tot sembla que s'ha trobat una sol·lució momentàniament eficaç. I és la de fer dos torns per un i l'altre nivell en un mateix dia.

De fet, allò més remarcable és l'interès -cada vegada més accentuat- de molta gent camperana que vol participar en aquests cursos de català que s'organitzen a la vila.

mans a l'OBRA

Fes-te soci
de L'OCB

NOTICIES BREUS

«S'HA POSAT EN MARXA
L'ESCOLA D'ADULTS DE
CAMPOS»

Impulsada per la regidoria d'Educació del nostre municipi i la Delegació de Balears del Ministeri d'Educació i Ciència, comença la seva singladura l'Escola d'Adults de Campos que estarà sota el control del Centre d'Educació d'Adults de Llucmajor, d'àmbit comarcal.

Els interessats en informar-se dels cursos previstos per enguany us podeu dirigir al carrer Convent, nº 4 els dimarts i dijous de les 10 a les 14 h. i de les 17 a les 21 h.

«APROVATS
ELS PRESSUPOSTS
DE L'O.C.B.-CAMPOS»

El passat divendres dia 25, en assemblea general, els socis de la Delegació de Campos de l'Obra Cultural Balear varen aprovar els pressuposts per 1992, amb un increment de més d'un 15% sobre el de l'any passat i amb un dèficit previst molt menor. Això ha estat possible per l'increment del número de socis i la pujada tan de vendes com de contractes publicitaris d'aquesta revista.

La llengua,
feina
de tots

ΠΕΣΣΟ
ΔΕ ΧΑΜΠΟΣ

SUR HÀBITAT IMMOBILIÀRIA

COMPRA • VENDA • LLOGUERS
VALORACIONS IMMOBILIÀRIES
ASSESSORAMENTS URBANÍSTICS, ETC.

TENIM PER VENDRE:

- Solar a Sa Ràpita de 260 mts. aprox.
- Xalet a Sa Ràpita, 4 dormitoris, un bany, cuina i menjador.
- Solar a Sa Colònia de Sant Jordi de 240 mtr. aprox.

Informació: Tel. 65.02.65 • Plaça, 19 • CAMPOS
Llúcia Lladó A.P.I.

LA CRISI RAMADERA HA ARRIBAT A CAMPOS ES DESFÀ L'EMPRESA MÉS IMPORTANT DEL POBLE

Miquel Adrover
Monserrat.

**CRISI
BLAHI**

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

L'agra crisi que enrevolta al sector lleter de Mallorca, de forta repercusió dins el poble de Campos, ens ha duit una notícia que pot agreujar encara més la depauperada economia campanera. L'esclat de l'enfonsament amb que es troba la central lletera Blahi ve essent notícia des de fa un temps que ha marcat el desenvolupament d'una trista història; amb el seu definitiu desenllaç que ha estat l'alçament dels ramaders demanant el cobrament de la seva producció lletera dels darrers quatre mesos, i la presentació davant el jutjat de la suspensió de pagaments. Però Blahi només és una baula de l'encadenada crisi de tot el sector lleter mallorquí.

Allà pel mes de març, Joan Serra, juntament amb els productors lleters de Blahi, va promoure la constitució d'una S.A.T. (societat agrària de transformació), per comprar les accions que Agama tenia dins Blahi. De manera que, una vegada deslligats d'Agama, poguessin començar la reconversió més que necessària de tota la infraestructura de Blahi; reconversió que no l'havia pogut dur a terme, segons paraules de Serra, perquè Agama no ho havia volgut. Pocs mesos després, Joan Serra manifesta que la S.A.T. de moment només estava aparcada. Al moment de les gestions per tirar envant la societat, el 50% de les

accions eren propietat d'Opilata, S.A., empresa que estava disposada a vendre les seves accions.

Es produeix la intervenció del Govern dins Agama. Es renova el contracte de gestió a Inmark, i arriba a Campos Manuel Castillo, home d'Inmark, amb les instruccions concretes de fer-se càrrec de la gerència de Blahi. I una de les primeres mesures que es dugueren a terme, amb l'arribada del nou gerent, fou l'ajornament a noranta dies dels pagaments als ramaders que produïen per a Blahi. S'estableix una manera de crèdits amb els quals els ramaders poden negociar els seus doblers. S'acull a la

mesura davant l'impossibilitat de poder esperar tres mesos a cobrar la llet. Es produeix la desaparició de tot l'organigrama de direcció i gestió de Joan Serra. Desaparició qualificada, tant per treballadors com per ramaders, de misteriosa; i els ramaders aguantant el cop de la millor manera possible: pagant interessos pels seus propis doblers.

Arriba Manuel Castillo com a gerent d'Inmark. S'ajornen els pagaments als ramaders, i poc després les nòmines als treballadors.

A principis del mes d'octubre l'empresa anuncia que es veu en la necessitat

d'ajornar els pagaments de la nòmina de setembre als treballadors. Aquesta determinació es prengué arran que la central lletera Blahi patís greus problemes de tresoreria i manca de liquidesa. Els propis treballadors de Blahi mostaven la seva preocupació i la possibilitat que darrera aquest ajornament s'esdevingués el tancament de la central lletera. Els treballadors, preocupats pel seu futur, demanen a la direcció de l'empresa que passarà amb la central. La resposta que reben és que tot anirà bé.

El mateix mes d'octubre es fa públic que la central lletera campanera Blahi deixarà d'elaborar llet

a Campos, i passarà a ser un centre de distribució i recollida d'Agama, fent-se una regulació dels llocs de treball que afectarà a prop de vint treballadors. A tot això cal afegir que pels mateixos dies, en el Parlament Balear, el conseller d'Agricultura, Pere J. Morey, anuncia que Blahi és del tot inviable. Per tot això es dedueix que la infraestructura de Blahi serà aprofitada per l'anomenat centre de distribució, i que total l'activitat productiva es realitzarà a les instal·lacions d'Agama a Ciutat.

Els ramaders es manifesten demanant els doblers dels quatre mesos que els hi deuen. Es presenta la suspensió de pagaments, i és veu clar el problema de Blahi.

El passat dimecres dia 30 d'octubre uns cent ramaders es personaren a les instal·lacions de Blahi demanant que els paguin els quatre mesos de deute que la central lletera té amb ells. Quan els ramaders anaven arribant a la central, la direcció de l'empresa va fer tancar les portes i avisà la guàrdia civil. Els ramaders, exaltats per la situació, aconseguiren fer obrir les portes i s'encaminaren cap al despatx del gerent Manuel Castillo. Ells, empipadíssims, amb al·lusions directes al gerent i amb amenaces, exigien que els donàs una explicació. A Castillo no li quedà més remei que reunir-se amb els ramaders i explicar-los que la situació era difícil, però no va donar cap garantia de si cobrarien o no, ni si la suspensió de pagaments estava presentada, cosa que havia succeït ja feia vint-i-quatre hores. L'exaltació dels ramaders era tal, que un parell d'ells optaren per anar a cercar Joan Serra, el qual poques

coses va poder dir, comprometent-se a fer gestions, quedant convocada pel vespre una reunió amb Joan Serra i un grup de ramaders, mentre que pel divendres, dia de Tots Sants, els ramaders es tornarien a reunir a la central amb Serra. El vespre, la representació de ramaders quedava bocabadada quan Joan Serra els va dir que la suspensió de pagaments ja estava presentada, que era del tot cert que l'empresa tenia problemes de fa estona, i els comentà que el deute real era de 158 milions de pessetes.

Els ramaders, que el matí donaven la culpa a Castillo de la desfeta de la central pel fet que des de que va arribar no havien cobrat, el vespre de la reunió amb Joan Serra varen comprendre que 158 milions de deute no es generen en quatre mesos, i que per Pasqua, quan Serra intentava fer la S.A.T., la central ja tenia molts problemes econòmics. Serra tampoc no els va poder assegurar si passarien a ser ramaders d'Agama, ja que això depenia del fet que la central de Palma

es vengués o no, i que Opilata vengués les seves participacions. Els ramaders, espargits per tota l'illa, amb greus problemes de subsistència de les seves explotacions degut a un temps tan llarg de no

cobrar, el vespre es trobaren impotents davant la situació que els queia damunt. La reunió del divendres tots ple-gats quedà suspesa davant la impossibilitat de trobar una sol·lució al seu problema.

MARÇ. Es promou la creació d'una S.A.T. per desfer-se d'Agama

JUNY. El Govern intervé dins Agama. La S.A.T. queda aparcada i Serra surt com a gerent de Blahi. Arriba Manuel Castillo.

OCTUBRE. Els treballadors no cobren la nòmina. Se'ls acusa de no voler negociar, cosa que sempre han estat disposats a fer, però l'empresa mai no ha ofert coses concretes. Si anuncia la regulació de llocs de treball els ramaders demanen explicacions. Es presenta la suspensió de pagaments.

EL DEUTE

- Onze milions de pessetes a la Seguretat Social.
- Set milions als treballadors per la nòmina dels dos mesos atassats.
- Trenta-sis milions als ramaders en concepte dels quatre mesos de la seva producció.
- Vuitanta milions als Bancs per la subscripció de pòlisses de crèdit.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Amb aquest article reprenem una secció a Ressò amb la qual esperam omplir un buit i satisfer els nombrosos precs que hem rebut sobre la necessitat d'incloure a la nostra (i vostra) revista una pàgina de cuina.

I creim que aquest és el moment idoni perquè fa poc (per Sa Fira), ha tengut lloc al nostre poble un event gastronòmic de primera magnitud: la 1ª Setmana de Cuina Mallorquina, organitzada per l'Obra Cultural Balear de Campos i la mateixa Revista Ressò, amb el patrocini de l'Ajuntament de Campos i la inestimable col·laboració de la Caixa de Balears «Sa Nostra».

L'èxit va esser total, tant d'assistència (en tres dies es varen exhaurir les invitacions) com de qualitat, ja que vàrem poder gaudir de les ensenyances de cuiners de 1ª categoria: Antoni Pinya (Professor de l'Escola d'Hosteleria de Ciutat), Margalida Alemany (Mestra dels fogons de l'escola de Ca'n Tàpera) i de Francesc Pomar, (un dels millors pastissers de Mallorca). I això sense parlar de Joan Rigo (En Joan de Ca'n Pau)

que, a més a més de cedir-nos gentilmente el seu celler va fer un magnífic pregó en el qual va reivindicar la labor i el saber d'algunes cuineres camperes com Madò Mariana, Madò Coloma, Na Margalida des Pla i la seva germana Maria.

En Joan ens va mostrar el que es pot aconseguir si un sap barrejar les begudes adequadament i una mostra d'això fou el còctel que ens va servir als assistents i que va batejar amb el nom de «Sa Fira '91» i del qual reproduïm la composició.

El segon dia fou el torn d'Antoni Pinya que, sense deixar d'ensenyar-nos cent maneres diferents de cuinar i conservar bolets (i no només els esclata-sangs), ens va preparar tres magnífics plats: Bacallà amb esclat-sangs, Gratinat d'albergínies amb gambes i gírgoles, i Granada d'esclata-sangs.

El dia del Firó tancàrem la setmana amb una visita a l'obrador de Francesc Pomar que ens va mostrar com fer palos i la crema pastissera per omplir-los, a més a més de sucre cremat i almívar.

Finalment es feu la presentació del llibret editat per l'Obra Cultural Balear on es recullen les receptes d'aquesta 1ª Setmana de Cuina Mallorquina que, esperam, no sigui la darrera.

Redacció.

GRAN ÈXIT DE LA 1ª SETMANA DE CUINA MALLORQUINA

LES RECEPTES DEL MES

ESCABETX DE RAJADA per Margalida Alemany.

— 1 tassó de conyac

Preparació:

Bullim els moniatos amb la pell, els pelam i els fregim amb oli ben calent. Es deixen degotar, es posen dins una greixonera i es cobreixen amb un caramel fet de la següent manera; 1 tassó d'aigua, 2 tassons de sucre i 1 tassó de conyac. Deixar-ho bullir fins que es redueixi un poc.

(1) donada a la 1ª Setmana de Cuina Mallorquina -Sa Fira '91-

CÒCTEL FIRA '91 per Joan de Ca'n Pau.

Ingredients:

- 3/4 de litre de xampany (o cava)
- 3/4 de litre de vi blanc (d'agulla)
- 1/4 de litre de suc de melicó
- 1/4 de litre de suc de pinya
- 1/4 de litre de suc de pera
- 1/4 de litre de suc de taronja
- 1/4 de litre de pinya colada
- 1 copa de Grand Marnier
- 1 copa de «granadina»
- 1 pot de cireres en almívar
- sucre al gust
- molt de gel

Nota: Si s'hi posen fruites tallades ben petites encara és millor.

Ingredients:

- 1'5 Kg. de rajada
- 2 alls
- 1 manat d'herbes (moradui, julivert, herba-sana, farigola. . .)
- 1 litre d'oli
- 1/2 litre de vinagre
- 1/2 litre d'aigua
- un poc de pebre bord
- un poc de pebre negre en gra
- ceba
- porro
- col lombarda
- pastanaga

Preparació:

Es posa una cacerola al foc amb l'oli, l'aigua i el vinagre, les herbes, el pebre negre i el pebre bord. Quan estigui calent, hi afegim les verdures tallades en juliana. Ja tindrem la rajada trossets fets. Ho courem tot junt durant 5 o 6 minuts i ho retirarem del foc.

Es pot servir fred com una ensalada.

MONIATOS AL CAMEL per Margalida Alemany. (1)

Ingredients:

- moniatos
- 1 tassó d'aigua
- 2 tassons de sucre

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

CULTIU PER HIVERNACLE I LES NOVES TÈCNIQUES AGRÍCOLES

Hortícola Mallorca, S.A. ha posat en marxa un pla de cultiu experimental mitjançant hivernacles en els quals realitzen proves de tipus natural amb cultius com la tomàtiga, producte majoritari, la mongeta tendra, el pebre i el cogombre. La producció continua va començar a principis de setembre, la qual cosa beneficiarà Campos possiblement ja que el número de treballadors augmentarà i segons Rodrigo Rodríguez, gerent del complex, serà gent campanera qui ocupi els llocs de feina.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Aquest projecte ha estat duit endavant per una sèrie de gent, la majoria professionals liberals, metges, economistes, formant una societat anònima, ja que els seus coneixements del camp eren escassos com per a muntar una cooperativa. Hi ha un campaner, que és en Joan Vidal, i és el més vinculat al camp.

El complex d'hivernacles, situat a l'entrada del terme de Llucmajor, té una extensió d'uns 10.500 m² a la primera fase, i d'uns 15.000 m² més a la segona. Hi ha en projecte una tercera fase d'ampliació, d'uns

10.000 a 15.000 m². **Hortícola Mallorca S.A.** ha proveït les instal·lacions amb un ordinador i un robot pel reguig de les plantes. Amb un programa adequat es regula el temps de reguig, l'aigua i els productes químics necessaris, a la vegada que es té informació detallada de les quantitats donades i de l'humitat necessària per a la terra a cada moment. També es disposa d'un sistema de regulació de temperatura, format per un termostati i un anemòmetre per saber la temperatura i la velocitat del vent respectiva-

ment. Amb les dades que proporcionen a l'ordinador, aquest obri o tanca les ventilacions perquè la temperatura dins l'hivernacle sigui estable. A part hi ha la feina de l'home que comprova minuciosament totes les plantes per assegurar la feina de l'ordinador. És a dir, l'ordinador és una referència que ajuda a controlar els cultius.

El tipus de cultiu és totalment natural i pràcticament com a l'exterior, però aquí es controla més les malalties de les plantes. No

s'emplea cap tipus de tractament nociu, tant per la salut humana com per la de la planta, i tampoc se força el seu creixement, només s'intenta que rebi la major quantitat de llum possible, a la vegada que està protegida. L'adob emprat és totalment natural, i només s'empra l'adob químic en aquelles zones on la terra és pobre d'una determinada substància, o quan la planta ho ha de menester i l'adob natural no l'hi proporciona.

Esteve Tomàs.

PRODUCTES ADROVER

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

SA RUA HAMBURGUESERIA

Carrer Plaça, 17 • Tel. 65.28.32 • CAMPOS

NA MARIA BORDOY, «LA DELS BRODATS».

Na Maria Bordoy té 56 anys, és de Ca's Concos i va venir fa 33 anys a viure a Campos. És coneguda dins la vila pels seus brodats que una vegada a l'any, per Sa Fira, surten dels tallers per lluir-se a l'exposició i esser admirats per tothom.

— Com vos vàreu iniciar en l'art del brodar?

— En el brodat vaig començar quan anava a escola. Quan jo era nina els matins estudiàvem, llegíem i escrivíem, i els horabaixes cosíem o brodàvem. Des dels 14 anys fins que en vaig tenir 30 no vaig tornar a brodar, així mateix vaig fer un llençol per la meva germana i un per regalar al cunyat. Llavors em varen operar i vaig quedar delicada. Nosaltres fèiem feina a fora-vila, no m'anava bé el fer-hi feina i em vaig posar a brodar. Un dia vaig venir a Campos a mostrar-ho i ja em varen començar a demanar brodats. M'hi vaig posar i com més ha anat, més.

— Així, no vos ha ensenyat ningú?

— No, no he anat a aprendre de brodar mai, ni de fer dibuixos. Només vaig anar un poc a aprendre de cosir però mai m'hi he dedicat.

— I vos, n'heu ensenyat?

— N'hi ha que els he ensenyat, però ja fa molt de temps. Abans de tenir la botiga venien a ca nostra i jo els n'ensenyava, però ara, no hi ha lloc.

— Com feis el dibuixos?

— Els dibuixos tots són meus, no vol dir que de vegades no hagi vist una flor; però en general les flors les faig jo.

— No les copiau de cap llibre?

— No, si de vegades hi ha una flor que t'agrada d'un llibre, sí que l'he agafada, però no hi ha cap dibuix de cap llibre. Jo trob que un que ho fa d'un llibre tothom el pot tenir igual.

— Teniu molta manya, idò?

— Jo dic que el que el Bon Jesús em va llevar per un costat, m'ho va donar per l'altre. Sempre dic el mateix,

perque jo no havia tret cap dibuix mai i em vaig haver d'esforçar molt en el primer moment perquè ho volia fer bé i hi perdía temps, però ara ho tenc fàcil, no em duen tanta de feina. Hi ha qualque vegada que tan bé ho vull fer que no em surt res i ho he de tornar a començar de bell nou, però en general no ho tenc molt difícil.

— Quins punts feis?

— Punt de creueta, punt mallorquí, punt d'ombra, punt de trau, passat i llavors a mà i a màquina.

— Quins són els més difícils de fer?

— Cada una, no troba difícil el que sap fer, el que passa és que per fer-los bé n'hi ha molts que costen, moltes vegades en saben, però bé no en saben totes. Jo tots em pareixen per l'estil de bons de fer, però per exemple el punt mallorquí hi ha molta gent que el sap fer i no li surt bé perquè

fan els punts llargs i desiguels, per estar bé han de ser tots iguals i més bé petits. A mi m'agraden molt petits. I per fer creueta hi han de veure bé i han de saber per on van, però és més fàcil de saber-la fer ben feta.

— I, quin es demana més?

— La creueta, El punt mallorquí també es demana molt, però a Campos principalment és la creueta. Per Palma, i d'altres pobles, sí que s'hi tiren més al punt mallorquí.

— A vos, quin us agrada més?

— Jo no ho vull dir perquè m'agraden tots. Segons perquè m'agrada un, o segons perquè l'altre. Ara per exemple, per un llençol bo m'agrada blanc i damunt roba de fil, i per un llençol elegant m'agrada més el de creueta.

— Quins són els colors més característics del punt

mallorquí?

— El color més antic és el blau i també el granat, ara hi ha els verds que agraden molt però abans no hi eren, també es fa de colorins. En les coses antigues de fa molts d'anys, en general, toter a blau o granat.

— Continua la tradició dels llençols brodats per a les núvies?

— Jo crec que no se'n fan tants com fa anys que no hi havia els llençols de tergal, perquè també s'esquinçava més el cotó quan el rentaves, però nosaltres no ho coneixem perquè ve gent de molts de pobles.

Tothom vol tenir el seu llençol bó i el seu llençol de creueta, estovalles brodades crec que n'hi ha poques que no en tinguin.

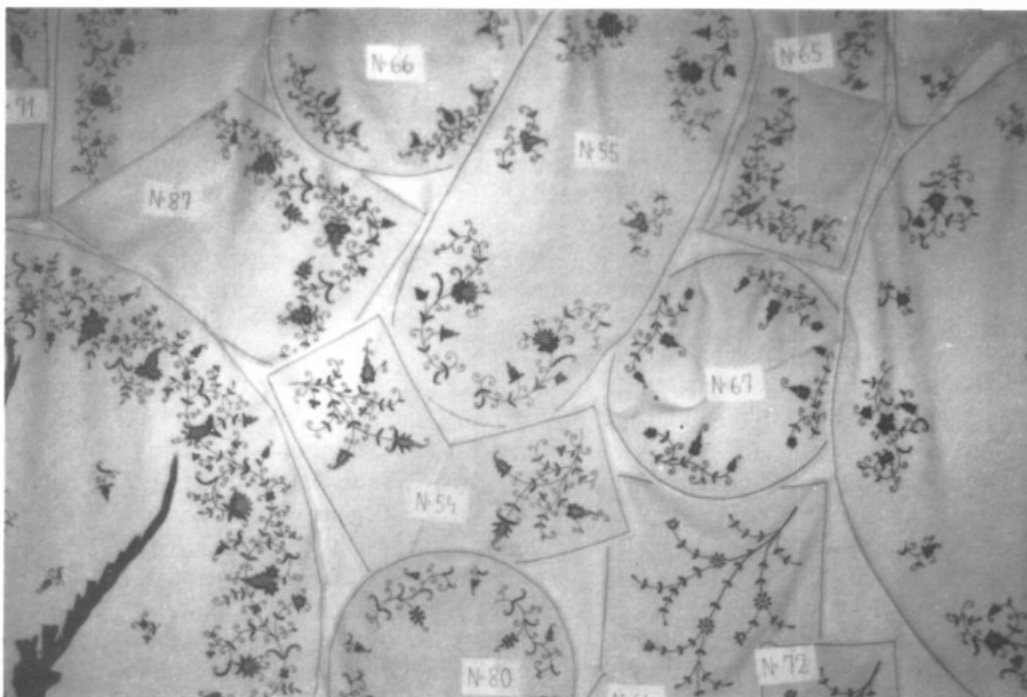
— Hi ha moltes dones a Campos que saben brodar o es va perdent?

— N'hi ha bastants. De molt joves no n'hi ha gaire, en general ja són casades.

— Què demanaríeu per esser una bona brodatora?

— Esser molt curiosa, tenir bona vista i no voler frissar massa, que li surti bé.

— Vàreu conèixer «sa

mestra Terrola»?

— Sí, per cert que va venir 4 o 5 pics a veure l'exposició i molt contenta que estic que vingúes. Sempre em deia: «El blanc jo ja no el veig».

Ella va fer un parell d'exposicions i jo vaig anar a veure-les, i molt que m'agradava el que ella feia. Totes les brodatores de la vila vénen a veure l'exposició i els ho agraeix molt.

— Fa molts d'anys que feis aquesta exposició de

brodats?

— Ara fa 19 anys seguits, sempre ho faig per Sa Fira. De fora poble m'han vingut a cercar per anar a exposar i jo no vull anar en lloc més. Estic a la Guia d'Artesans de Mallorca i sempre m'envien cartes per anar a exposar.

— Voleu afegir res més?

— Vull agrair principalment als que m'han deixat el local i a totes les que han col·laborat, que n'hi ha algunes que han fet molta feina,

i han fet possible l'exposició, perquè jo tota sola no l'hauria feta.

Moltes gràcies per aquesta interessant xerrada damunt el món dels brodats, la nostra admiració cap a les obres d'art que ens envolten i que només poden fer-les unes mans delicades i sàvies. Molts d'anys!.

Antònia Sitjar.
Núria Vives.

Dr. PERE GARAU LLOMPART

ACUPUNTURA

TRACTAMENT DE:

Ansietat • Depressió • Obesitat • Tabaquisme
Reumatisme • Lumbàlgies • Ciàtiques
Cervicàlgies • Vertígens • Frigidesa

Tel. 66.05.16 (Cita Prèvia)
Carrer des Born, 11 • LLUCMAJOR (Mallorca)

CRESPO-OPTIC
DIPLOMAT

NUNO SANÇ, 14
TEL. 65.26.37
07630 CAMPOS

LA TERRA I EL TEMPS (NOVEMBRE)

Comença la fredor, el dia s'ha escurçat, les diades són fosques i quasi sempre està ennuvolat. Si li pega per ploure («Novembre humit te farà ric») pot arribar a ser empenyós, i si li pega per no ploure no poden sembrar i el bestiar passa fam.

Els arbres han perdut la fulla, ara és l'hora d'exsecallar ametllers, garrovers i tota casta d'arbres fins a gener. També es poden sembrar pereres i garrovers. Continuen collint magranes, pomes i peres; es cullen nous i les primeres taronges mandarines. També es poden collir les darreres figues per als porcs i després exsecallar les figueres.

Als olivars es pot eixermar i cavar soques. A principis de mes es pot collir oliva a l'arbre i a finals de mes comencen a aplegar-ne per fer oli, i fer les primeres trullades a les tafones. Si teniu ocasió de fer una visita a una tafona que funcioni podeu provar de menjar llesques de pa torrat mullat amb oli verjo.

A la vinya, és hora de sembrar ceps, malgrat que encara es pot collir raïm moscatell. Durant aquest mes era costum fer el tast del vi novell el dia que el trascolaven des dels cups a les botes; com pot imaginar-se aquesta cerimònia acabava en festa i orella calenta.

A les terres de secà aquest mes és temps de fer guaret i sembrar, cultivar i esterrossar. La setmana de Tots Sants és la setmana de les faves; és el millor

moment per sembrar-les. Se sembla blat, xeixa, ordi i civada. Diuen que després del Dijous Bo poden començar a sembrar blat; d'altres diuen que un bon dia per començar és dia 13 (Sant Dídac). Aquest mes també se sembren patates. Qui en tengui de sembrat, la primera setmana encara es pot collir safrà.

A l'horta se sembren raves i pastanagó. Continua el bon temps per fer planter de julivert. Podeu sembrar espinacs i bledes si no les sembràreu el mes passat.

Es cullen llegums secs: mongetes, cigrons i lleties; a més de cols de Brussel·les, col-i-flors, pebres vermells i verds, moniatos, mongetes tendres, carabasses, melons hivernencs i apis.

Seria bo que no oblidàssiu l'engreix del porc i que pensàssiu de començar a preparar estelles per a les matances. Durant els mesos d'octubre i novembre també són els dies per salar olives; si anau a Inca pel Dijous Bo ben segur que hi podreu trobar olives enviadriades.

Aquest mes es mengen moniatos torrats o bullits, magranes madures, nesples confitades i murtons i qualche arboça. És la temporada de proveir el rebost de fruites hivernenques: atzeroles, serves, enfilolls de pomes, peres, magranes i raïms. Si teniu ganes de caminar podeu anar a cercar caragols. A les caseres d'abelles és l'època de treure mel de xiprell.

Per Tots Sants és la plena dels esclata-sangs; si ha plogut durant el mes d'octubre podreu anar també a arreplegar blaves, cogomes, gírgoles de poll i de figuera, i bolets de tota casta. Les saons d'aquest mes són bones per fer créixer les pastures i els fenassos de les marines.

Tot just quan comença la mesada, la collita de ramells es dedica particularment als rams i corones de la festa de Tots Sants: estranys, sàlvia, moc d'indiot..., i la darrera florida dels rosers. Tot acompanyat de l'esparraguera.

Dia primer és la festa de Tots Sants, el dia de l'any que els cementiris s'omplen de visitants. Dia 2 és la commemoració dels Morts. Aquest dies els podem endolcir amb bunyols i rosaris de carabassat. El primer diumenge se celebra la festa de Sant Cabrit i Sant Bassa, dos coneguts varons alaroners.

Dia 11 és Sant Martí, un bon sant, patró dels moliners i que cada any ens regala el seu estiuet. Dia 23 es Sant Climent, i dia 25 Santa Catalina; per Santa Catalina un mes refina i convé començar a fer torró per a Nadal; si més no, encetau les ametlles. Per Sant Andreu, dia 30, calabruix o neu.

*Antoni Ginard
Andreu Ramis*

© José J. de Olañeta, editor.

Publicitat a **RESSÒ:**

Maria Bauçà

Tel. 65.01.47

Laborables

de 17'30 a 20'00 h.

COL·LECCIONS D'IMATGES

Damià Huguet.

Si no vaig errat, ja n'he parlat d'altres vegades. Però crec que és convenient insistir-hi. La despreocupació, la manca d'interès, la desídia, el rebuig vocacional, el menfotisme, o com volgueu anomenar aquesta acció passiva de no evidenciar una determinada curiositat per aquelles coses que, a la llarga, ens poden servir de guiatge per elegir segons els nostres gusts i predileccions, és una norma que es segueix -quasi diria que fins i tot amb naturalitat i sense ni mica d'obsessió- quan indirectament la rutina ens coacciona. I els resultats són, evidentment, lamentables; perquè en aquesta negligència l'únic que s'aconsegueix és perdre l'oportunitat de poder gaudir una cosa que ens interessa, quan bonament ens han obert totes les portes de la informació, i que tants dubtes ens estalviaria si es fos més conseqüent.

Aquests darrers dies he tengut la grata oportunitat de reordenar tot un caramull de programes, dits de mà, que regularment s'oferien als espectadors que assistien a les sessions de cinema de la vila per tal de donar-los notícia d'aquells films que a la setmana vinent s'havien de projectar a aquell local. Una publicitat certament enginyosa, i de gran utilitat.

He de reconèixer que

mai a la meua vida vaig observar ningú que, després de rebre aquell cartellet, el tiràs al carrer. Els més curiosos li pegaven ullada. Miraven la imatge en colors del dibuix -que no era sinó una reproducció disminuïda del pasquí que aferraven a l'entrada de la sala-, li donaven la volta, impacients, i llegien les quatre retxes de lletra que reproduïen noms i dates precises: «Cine Recreativo. Campos. Días 11-13-14 de Noviembre 1953. Presenta al famoso John Wayne en su mayor interpretación, la maravillosa producción en Tecnicolor LA LEGIÓN INVENCIBLE, episodio grandioso del oeste americano, emociones, luchas con los furiosos indios.».

D'altres, no tan curiosos, o potser amb més pressa, se'l posaven dissimuladament dins la butxaca, o jugaven amb ell fent-ne un petit tub de paper. Ningú, però, el solia tirar al carrer. En esser a ca seva, cadascú el deixava dins un calaix, o damunt una taula, i a l'endemà el mirava, o no el tornava a mirar pus mai. Per tot això hi ha ara una gent, amb fills o nés, bons aficionats al cinema, que conserven col·leccions esplèndides d'aquests programes de mà, petits miralls on s'hi reflecteix tota la història del cinema, la imatge impresa i precisa de tots aquells films memorables, o ja del tot oblidats, que es projectaren a Campos.

Potser qualcú opinarà que aquest fet és intranscendent, i tal vegada n'hi haurà que li donarien la raó. Però d'allò que ara m'interessa parlar no és d'aquests emotius records -que sempre són vius, perquè el cinema no morirà mai-, sinó d'una despreocu-

pació que existia llavors i que encara ara dura; i que no és altra sinó la manca d'interès en un seguiment ordenat i profund de tots els components d'un film, per tal d'establir-ne una fita a seguir o a rebutjar: Conèixer i recordar allò que ens ha satisfet.

Amb el temps, llarg, que el cinema ha tengut de vida pròpia -i encara té, no ho oblidem-, aquests programes evidenciaven aiximateix les distintes èpoques per les quals ha passat tota la cinematografia mundial a un lloc concret. Ara mateix, a Campos no hi ha sales de projecció. I a la dècada dels anys 80 no se'n feien, de programes de mà. A la dels anys 60 els que s'oferien eren ben escatimats. En canvi hi hagué èpoques d'esplendor, sobretot als anys 50 i finals dels 40 en que es feien elements publicitaris maravillosos. I això per no acudir a fetes excepcionals, de vitenca passió cinematogràfica, quan es regalaven uns sublims programes-objecte que anaven des d'un ventall de Marlène Dietrich perfectament retallat a una capseta de cartó color fúcsia signada per Greta Garbo.

La censura vigilava la moral amb prohibicions i fent favoritismes absurds, cosa en la qual no entraré perquè no em bastarien totes les pàgines de la revista per fer-ne una breu història. La gent d'aquells ministeris sinistres tolerava allò que el cabdill volia, i la resta quedava reclosa a calaixos pudents. L'església també hi deia la seva, i a les seves portes s'informava amb tot detall de les qualificacions morals dels films: Un 1 era un film tot bondat; i un 3R era un film per a sacrílegs. Per això, al Cine Albor predominaven els films de temàtica

històrica o d'enaltiment de la folklòrica de torn. Es parla, però, que als anys 50, a alguna de les sales de la vila, es feien sessions clandestines de films eròtics per al personal oficial. Cosa normal en aquell temps d'estraperlo i d'altres virgueries. Perquè, ja se sap, qui té bo vola; i qui no en té rodola. I de calor n'hi ha haguda sempre.

Reiniciant el discurs, em manca establir un paral·lelisme entre aquells memorables programes de mà i la informació que ara ens ofereixen els mitjans de comunicació. La premsa diària, encara que oberta a la nota puntual informativa, no és massa generosa quant a la part gràfica, cosa que sí ens ofereixen amb amable profusió i bon grafisme les revistes setmanals o mensuals.

Ignor si hi ha gent que la segueix amb fidelitat, i també si hi ha col·leccionistes que retallen pàgines senceres que reproduesquin els pasquins que ja no surten al carrer. Potser encara hi ha gent curiosa que segueix el rite antic, cosa admirable. Però el meu dubte és si a Campos hi ha, avui, un percentatge considerable de gent que, a més de mirar les imatges en color i llegir les lletres més grosses del programa, té la sensibilitat de fer un seguiment ordenat de l'obra d'un realitzador o d'una temàtica concreta per a poder gaudir, a la llarga, d'una informació que li pot servir de molt en el futur. I si no és així, de poc ens hauran servit tants anys d'aprenentatge.

La llengua,
feina
de tots

CAMPOS D'UN TEMPS

Quan per les saons d'ara fa trenta-cinc anys la calor es dissimulava amb gelats de vainilla i la menta amb anís no era considerada un afrodisíac, els campaners més astuts trespavien els carrers de la vila cercant les flors que provocassin el desig: un tel de goig amerat de plaer, dia a dia.

Per les festes de la Mare de Déu d'Agost predominaven les competicions esportives, i en Joan Amer se n'encarregava de fotografiar tots els guanyadors. La revetla anava a càrrec de l'orquestrina Sis-Son, i culminaven les festes amb focs d'artifici i una llarguíssima traca que tenia el seu darrer tro a la placeta de davant Ca's Sant.

Signes d'aigua no en mancaven. I també llavors s'esdevenia que la pluja banyava els paperins. Com sempre. El color blanc predominava. I el cadafal instal·lat a la plaça Major hi jugaven els al·lots poc abans de començar el concert que dirigia el mestre Burguereta. Festa ben ampla.

S'accentuaven els símptomes de la modernitat. I a Ca'n Pomaret estrenaven local nou per a festejadors melancoliosos i fadrins amb la cresta alta. Feien un gelat boníssim; i a la fresca de la nit els estels brillaven. Per això la publicitat deia: «Si quieres beber licores / o buenas pastas tomar, / no dudes que los mejores / son los de CASA POMAR.

ADESAT EL CEMENTERI MUNICIPAL

Feia molts anys —o potser mai— no havíem pogut contemplar el recinte del cementeri municipal tan adesat com ara. Potser amb massa presses, perquè la diada de Tots Sants els queia al damunt, ferrers i picapedrers s'han esforçat per deixar acabades unes feines previstes no feia massa mesos. Però la veritat és que l'esforç s'ho ha pagat, perquè una adesada —i una reforma— com la que s'ha feta era del tot indispensable i urgent.

El cementeri és un lloc on els campaners hi solem acudir almanco un pic a l'any per a retre homenatge als nostres familiars difunts que reposen en aquest lloc sant. També, de tant en tant, hi acudim per acomiadar familiars i amics que han finit la seva vida. El cementeri és un lloc de tots i on tots hi anirem a parar un dia o l'altre. És llei

de vida. Per tant, cal considerar-lo una posada comuna que dignifiqui el nostre repòs etern.

La deixadesa en la qual es trobava el recinte era ben poc respectuosa amb els campaners que tenen el cor

del seu seny reposant en aquest redòs. Ara, però, una elogiosa feina ben feta ens congratula a tots. És d'agraïr la determinació d'adesar el cementiri, i de dignificar-lo com pertoca. Perquè, encara que hi anem

poques vegades, hem d'esser conscients que, a la fi de tots i de tothom, aquest és, en definitiva, el lloc on es dignifica el nostre pas per aquest món, i la nostra transcendència.

Foto: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

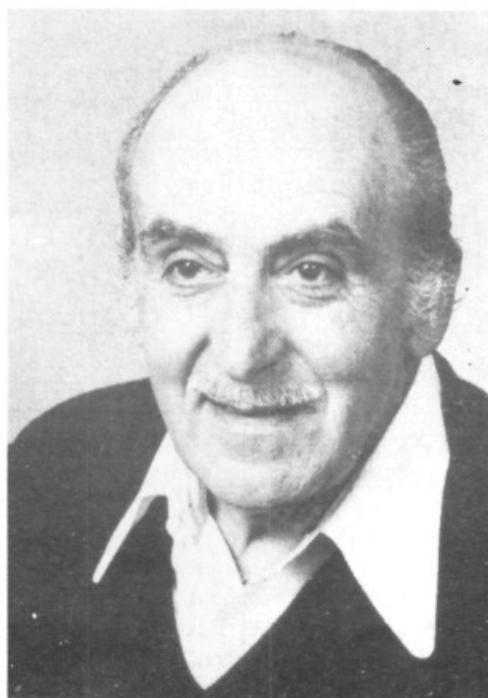
GENT DE LA VILA GUILLEM BERNAT I GOMILA

Adesiara solia anar amb una moto Guzzi perfectament conservada, mestre Guillem Trinxater. Passava pel carrer, just de rampellada i ben xalest, saludant a tothom, amb una rialla fresca i sincera, com si el passat fos una fita ineludible i la confiança amb la gent de la vila li atorgués aquell to d'elegància, viu i precís, que ell volia ample i obert, de merescut que el tenia: blau d'ulls i espavilat.

Arrufat d'espatles, amb una mica de gep, com els traginadors d'entusiasme del Renaixement toscà, trespava els carrers de la vila aturant-se a conversar amb qui volgués acceptar la seva sinceritat. No era alt d'estatura, i la humilitat li vessava pels quatre costats d'una vida encarada al teatre, evidentment, però sense fer-ne cap signe d'eufòria ni proclamàs, recelós, cap intolerància o rancor. El caracteritzava el mostatxí, perfilat i blanc pels anys de mestratge i experiència, metòdiques les celles, que qualche pic arrufava amb arrogància; i una calvície que subreixava la personalitat que tenia, extesa i ample, com una vela blanca que oneja sobre la mediterrània mar tot sinceritat i infinit.

En els secalls de la infància de molts que ja ens hem fet grans, **es trinxater** aferrava puntes d'acer a les baldufes amb les quals jugàvem, i esmolava trinxets i ganivets com un místic que vol quedar bé amb tots els déus. De rialla imprecisa, però del tot sincera, mestre Guillem Trinxater era posseïdor del bé de la clemència: un tímida observador que no dubtava massa en conèixer les claus del seu desig.

La eufòria pel teatre, ham de la seva vida, el va empènyer a caracteritzar el fil humà de la transcendència. Ell era així: una persona oberta que ignorava tots els malnoms de l'enveja, una enveja que, en el teatre ple de vels i decorats, podria semblar fictícia, però que la retòrica dels diàlegs podria convertir en reals. Immensament humà —un humanista pur— Guillem Bernat i Gomila va deixar damunt la terra tot el call del seu caràcter obert, clar i sincer. Aquí no hi ha compromisos ni hi caben elogis, sinó únicament la eufòria d'escriure quatre retxes magres sobre una persona benlloguda que tots recordam i enyoram profundament.

d. h.

ULL CRÍTIC

Aspecte que ofereix la pedra del campanar després de la talla de la planta enfiladissa (enredadera), on es pot comprovar la destrucció del color vermell del marès.

Agost 1991.

RETRATS I FOTÒGRAFS

De precedents sempre n'hi ha hagut, uns més encertats que els altres, evidentment. Però a l'hora d'apuntar-se a sortir a la foto oficial d'un acte determinat molts hi venen a bé; i sobretot per sortir a primera fila, o al costat d'un il·lustre guaiador de benpensants i gent de casa bona.

Aquesta fotografia feta per Antoni Vidal als anys 30 és un testimoni ben viu de la parafernàlia que llavors ja hi havia. És a dir, ara són uns altres, però sortiria la mateixa foto de sempre. Res no ha canviat, i el discurs no varia el festeig ni la figurera.

Observem, penjat damunt una bandera òbviament espanyola, el retrat del Rei Borbó Alons XIII, mig tapat per una bandera victoriosa que aguanta el batle de Can Xorc i un jovenet ben pentinat i de posat seriós. Aun costat i a l'altre hi ha una mica de tot: membres de la guàrdia civil amb el tricòrn ben lluent, senyors ben afaitats, menes-

trals amb cara de son, i fins i tot al.lots amb vestit de primera comunió i capell de palla sota el braç.

Les senyores, ben endiumenjades i amb mocador vellutat de festa grossa, semblen com a massa místiques, totes mostrant unes sabates d'allò més esplèndid, i un posat de dama passiva i

ben atent amb una certa indiferència.

A la dreta hi ha un senyor que fa cara de policia exigent, col·locat ben a prop d'un infant que s'ho mira i no pensa. Però la figura més emblemàtica és aquesta al.lota situada al costat del batle, que s'ha col·locat de perfil davant la càmera, talment una Greta

Garbo mallorquina. I qui devia esser aquesta al.lota tan eixerrida?. I aquell guàrdia civil tan mostatxut?. I aquells pagesos sense corbata?. I aquell al.lot que mira de cua d'ull?. Testimonis d'un passat que enyoram, qualche vegada. . .

d.h.

Maria Mas Guaita

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS,
LÀMPARES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

**CA'N
MELERO**

**FRUITES I VERDURES
CONGELATS • FRUITS SECS
PRODUCTES DIETÈTICS
VINS A GRANEL
POLLASTRES A L'AST**

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

PAISATGES PER A DESPRÉS DE LA BATALLA

No va esser un tretze a zero com els més optimistes —o pessimistes, depèn del lloc d'on es miri— ni tampoc un 11 a 2, com totes les enquestes deien. Va esser un 9-3-1 que els va fer tremolar per uns moments, unes hores tal vegada tots els ossets. Havien guanyat, sí, però no s'havien complert —ni prop fer-hi— els objectius. Era clar: la consigna no era guanyar, era arrassar, potejar, humiliar. Però el més terrible era donar explicacions. O cercar-les. Com explicar el desastre. Com explicar-li a na BO DEREK que no ho havien fet a posta. Que el seu lloc, el 10, era el perfecte, que les previsions més pessimistes mai no havien contemplat que no sortís. "Tu saps, nina, que fins i tot el número 12 era segur. Tu mateixa vares veure els números que cada dia fèiem. No et vàrem enganyar. Però les reflexions no bastaven. Havien jugat massa fort, i les

paraules no podien aturar les llàgrimes. . . I el més fotut era que cada una d'aquelles llàgrimes feia créixer la ràbia. El xampany semblava que no tenia gas, que estava esbravat. En Juan José s'esforçava per racionar-lo tot, per explicar que els resultats són bons, molt bons. En Rafel feia passes, bufava de racó a racó, maleïa algú: "els d'U.C. no han fet campanya, i sinó mirau a Ses Escoles". En Toni, en el fons seguia sense creure massa en aquell matrimoni. A les dotze s'acabava la festa.

Mentrestant al carrer de l'Alba —quin lloc tan adequat— els rojos, esquerranots, terroristes, separatistes, massons, xuets i pocavergonyes s'abraçaven, es besaven, bevien vi, cava, menjaven formatge —de Ca'n Piris, naturalment—. Semblava una orgia, una bacanal però, malgrat l'alegria, no es varen menjar cap nin: "Es una excepció" —algú va dir—. Feien

comptes i no els sortien. Serà possible que a Campos hi hagi tants de rojos-separatistes? El programa havia canviat. Un parell d'hores abans, entre les set i les vuit de l'horabaixa ningú no volia anar al recompte. Segons els sobres que veien dins les urnes possiblement el resultat seria tretze a zero, o amb un poc de sort 12 a 1. Estaven decebuts, al llarg del dia —quin dia més llarg— havien vist com amics, companys i familiars votaven amb els sobres que havien repartit els del P.P. I cada vegada algú deia això, un altre rectificava el que al llarg del dia havia anat dient: "Ara veig que en Pep mos ha votat a noltros. Aquest puta ha canviat el sobre". "Esclar, afegia un altre, t'heu en compte que aquest s'hi jugava molt si sabien que mos votava a noltros".

Les anècdotes se repetien al Carrer de l'Alba, 47. Aquella nit les persianes estaven obertes. Ningú ja no s'amagava. La

por havia fuit. La gent —quina gentada— desfilava per aquella casa. "Vos venc a donar l'enhorabona. El del P.P. estan desfets". Mentrestant arriben les notícies. "Està confirmat, som la 3ª força política de Mallorca". "Hem tret majoria absoluta a Santa Maria —Visca en Mateu Morro—, i a Vilafranca". "I a Sa Pobla, n'hem tret 6". "En Miquel Segura ja no podrà dir allò que a Sa Pobla, d'esquerres, només hi ha una part de les aceres".

Aquella nit el **Capità Aranya**, tots els capitans aranyes, es penedien de no haver-se embarcat.

Iaquella nit, tan sols aquella nit, un crit de **VISCA LA TERRA**, va esser respost unànimement, amb força i convenciment per tots els presents: **LLIURE!**

Per fi es va veure clar: Al carrer de l'Alba, aquella nit va sortir al sol.

EL CAPITÀ ARANYA.

Avda. Primavera, 40 • Tel. 65.55.72
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI

**MODA INFANTIL I JUVENIL • CALÇAT I ESPORT
BANYADORS**

LIQUIDACIÓ TOTAL

PER REFORMA

50% DE DESCOMPTE

EN TOTS ELS ARTICLES

FINS EL 30 DE NOVEMBRE

PORS!!! PER QUÈ TENIM TANTES PORS?

Clementina Clara.

Por d'emmalaltir-nos, de perdre les nostres propietats materials, por d'accidents, por de perdre persones estimades, por d'estar tot sol, por de veure patir persones que estimam, por a la fosca, a catàstrofes, fòbies, por a la mort. . .

PATIM MÉS PER ALLÒ QUE PENSAM PATIR QUE PER ALLÒ QUE REALMENT PATIM!.

En els primers temps de la nostra civilització la por era una gran ajuda a la supervivència, el nostre organisme en màxim estat d'alerta i d'atenció (per exemple, amb l'adrenalina de les glàndules suprarenals) ens salvava de molts de perills i per això la nostra espècie ha sobreviscut. Aquella era una «por» conseqüència d'una vida en contacte constant amb la natura i els seus riscos...

Però ara la nostra civilització ha entrat en una Nova Era (o «New Age» una època on la persona de cada vegada és més conscient del que fa i del que és!) en la qual la por ja no ens és tan útil, i moltes vegades perjudicial. Tant és així que pot arribar a emmalaltir-nos. Encara que no en siguem gaire conscients, vivim contínuament amb i de pors. I encara, quan estam en presència d'altres persones, automàticament aquesta por encara s'empitjora. Ja he dit que clares vegades tenim consciència de l'enorme quantitat de pors que arrossegam i que ens influeixen. Tots sofrem una quantitat important de pors, conscientment o inconscientment. És la font de les emocions (odi, enveja, etc.) que hem d'aprendre de conduir per altres camins o canalitzar d'una altra manera si volem dur una vida feliç i plena d'alegria.

Si la nostra vida, la nostra consciència de les nostres pròpies capacitats o la nostra facultat d'atènyer l'èxit depenen d'aspectes materials, el més probable és que això vagi acompanyat d'una por a perdre aquelles possessions materials. O també tendrem por de no poder

arribar mai a un estat social o material desitjat. O, fins i tot, patirem per mor de la por a no ser acceptat per aquella persona que m'agrada i estimo i això ens farà comportar-nos davant d'ella amb unes clares mostres d'inseguretat i d'introversió, comportament que durà com a conseqüència que la persona que jo vull reaccionar davant els meus sentiments d'inferioritat amb poc interès cap a mi, tal com tu ja havies temut. I per això mateix la teva introversió creix encara més i també els teus complexos d'inferioritat i . . . ja tenim el cercle viciós!

Quan més ens enfrontam a una situació amb pors i dubtes, tant més probable és el nostre fracàs. UNA PERSONA ÉS ELS SEUS PENSA-MENTS. Som nosaltres mateixos que cream les situacions. Si pensam negativament atreim negativitat al nostre voltant, i al revés, pensant positiva-

ment ens enrevoltam de positivisme.

Si no tenguéssim el mal costum de dependre de coses o de persones, la por no existiria. El convenciment o la sensació de dependència de qualche cosa o de persones ens fan sentir por de perdre-les.

És ben sabut que si davant un animal perillós demostram tenir-li por, segurament serem atacats. I al contrari, la nostra tranquil·litat i capacitat d'anul·lar la por manté tranquil i inofensiu aquell mateix. En resum, que la por atreu més por, i d'aquí a atreure perills i situacions negatives només hi ha una passa. Si evitam aquestes pors, evitarem les conseqüències negatives!!!

El lloga Psicologia ensenya com eliminar totes les nostres pors, simplement observant-les amb una postura objectiva de manera que puguem veure quines són les esclavituts i dependències que ens creen aquestes pors.

(Seguirà el mes que vé.)

He triat aquesta cançó que il·lustra molt bé el tema d'aquest article.

*I believe the children are our future
teach them well and let them lead their way
Show them all the beauty they possess inside
Give them a sense of pride to make it easier.
Let that children's laughter remind us how
we used to be.
Everybody is searching for a hero, people need
someone
to look up to. I never found anyone who fulfilled
my needs
A lonely place to be and so I learned to depend
on me.*

on me.
I decided long ago never to walk in anyone's shadows.
If I failed, if I succeed at least I did as I believed, no matter what they take from me, they can't take away
my dignity, because the greatest love of all is happening
to me. I found the greatest love of all inside of me.
The greatest
love of all is easy to achieve, learning to love yourself, this is the
greatest love of all.

And if I chanced that especial place that you've been dreaming of, lead
you to a lonely place, find your strength in love.

Benny Houston.

Crec que els infants són el nostre futur
educa'ls bé i deixa'ls seguir el seu camí
mostra'ls tota la bellesa que tenen interiorment.
Dona'ls un sentit de responsabilitat per facilitar-los
la vida.
Deixa que la rialla d'aquell nin ens recordi com
érem nosaltres.
Tothom cerca un heroi, la gent necessita qualcú
que l'ajudi
Mai no he trobat ningú que satisfés totalment les
meves necessitats
Un lloc solitari per estar-hi i així vaig aprendre
de dependre de mi mateixa.
Fa estona que vaig decidir no anar darrere l'ombra

de ningú.
Tant si vaig fracasar com si vaig tenir èxit
almenys vaig viure i actuar segons les meves
creences.
No importa el que em prenen, tanmateix no em
poden prendre
la dignitat perquè experiment l'amor més gran de
tots.
He trobat l'amor més immens en el meu interior.
Aquest amor immens és fàcil d'aconseguir.
Si aprens d'estimar-te a tu mateix, aquest és l'amor
més gran de tots
I si per sort trobes aquell estat que has estat somiant,
dirigeix-te a un lloc tranquil i troba la teva força
en l'amor.

Benny Houston.

... Si no t'estimes a tu mateix, no seràs
capaç d'estimar els altres. . .

A PARTIR DE NOVEMBRE FAIG CLASSES DE IOGA

Per més informació

Tel. 65.26.01

**Es
Campanar**

Autoservici
•
Carnisseria

Cantonada Carrer Major • Carrer Sant Julià
Tel. 65.07.69 • 07630 CAMPOS

PREVIASA

**ASSEGURANCES
MÈDIQUES**

Delegat a Campos

Maria Miquel Nadal

Carrer Santanyí, 23
Tel. 65.04.01 • 65.00.89
07630 CAMPOS

SEGONA ETAPA DE L'XI CHALLENGE INTERNACIONAL A MALLORCA DE CICLISME PER A VETERANS.

L'esport de la bicicleta ha tengut des de sempre molts de seguidors al nostre poble. El passat 12 d'octubre, l'afecció campanera va poder gaudir d'aquesta carrera de ressò internacional que va donar animació i ambient a la vila durant tot el matí del diumenge.

L'organització anava a càrrec del Club Ciclista Ciutat i l'Ajuntament hi va aportar 15.000 Ptes. i sis trofeus per als corredors locals, que foren: Sebastià Vidal (que arribà el primer d'ells), Arnau Pelleró (que arribà segon), Joan Vanrell, Mateu Garcies, Pere Obrador i Josep Ginard.

El recorregut era de 85 quilòmetres (o mes, segons la categoria) i en fou guanyador l'alemany Hans Porsche, seguit a pocs metres pel mallorquí Vicenç Juan Riera.

Que aquesta carrera es fes a Campos, sabem que va ser en part gràcies a en Mateu «Ribes», expert corredor i molt relacionat amb el món del ciclisme. Perquè ens en conti alguns detalls hem anat a parlar amb ell:

— Com va sortir la idea de dur aquesta etapa de la carrera a Campos?

— Jo corr amb el club organitzador representat per Joan Batle i li vaig proposar que es fes una etapa a Campos i em vaig oferir per fer d'intermediari amb l'Ajuntament. A través dels regidors del PSM —que col·laboren especialment en l'organització— vaig fer

arribar aquesta proposta i en Toni Lladó també va estar interessat en tot moment.

— Què ens pot contar de la teva participació en aquesta XI Challenge Internacional?

— És de les que m'ha anat més malament. El primer dia, dia 11, a Sant Llorenç, vaig arribar amb el grup inicial, que havia agafat 11 minuts a la resta. Però a la segona etapa, a Campos, un de davant mi va caure, em va tomar i vaig foradar una roda i vaig haver d'esperar la de recanvi massa temps. I a la tercera etapa, a Lloret, ja hi anàvem sense gaire ànims, i així i tot no quedàrem malament.

— Com està actualment aquest esport a Campos?

— Hi ha afició i hi ha ambient. Cada diumenge sur-

ten de Ca Na Banyeta 30 ò 40 bicicletes. Però s'hauria de donar més suport a aquest esport i organitzar més activitats.

— Haves participat mai en aquesta carrera? A quines altres has participat?

— Sí, fa vuit o nou anys vaig quedar tercer dels mallorquins i 13è de la general

(va guanyar en Jaume Fullana). Des dels 17 anys he participat a moltes carreres de veterans i aficionats per aquí i per la Península.

Aquí ens comença a parlar de tots els trofeus que té i decidim fer-li una altra entrevista un altre dia amb més tranquil·litat, Gràcies, Mateu.

RESTAURANT CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA MALLORQUINA

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

TENNIS

Crítica Assemblea General del Club Tennis Campos

Jaume Lladó.

A petició de varis socis, al local social del club Tennis Campos es va celebrar el passat dia vint-i-vuit

d'octubre, a les 21:30 hores una Assemblea General que, vista la participació, no va interessar gaire, ja que de vuitanta tres socis, només vint varen fer acte de presència. El motiu principal de la reunió era afrontar la crítica situació que viu el club i mirar de trobar-n'hi remeis. Es va plantejar la necessitat de tornar el prestigi a la institució, que fou l'autèntic motor del tennis, no només a Campos, sinó de tota la comarca del Llevant, organitzant tornejos

tan importants com el de l'Estel de Plata primer i el de la Mare de Déu d'Agost després.

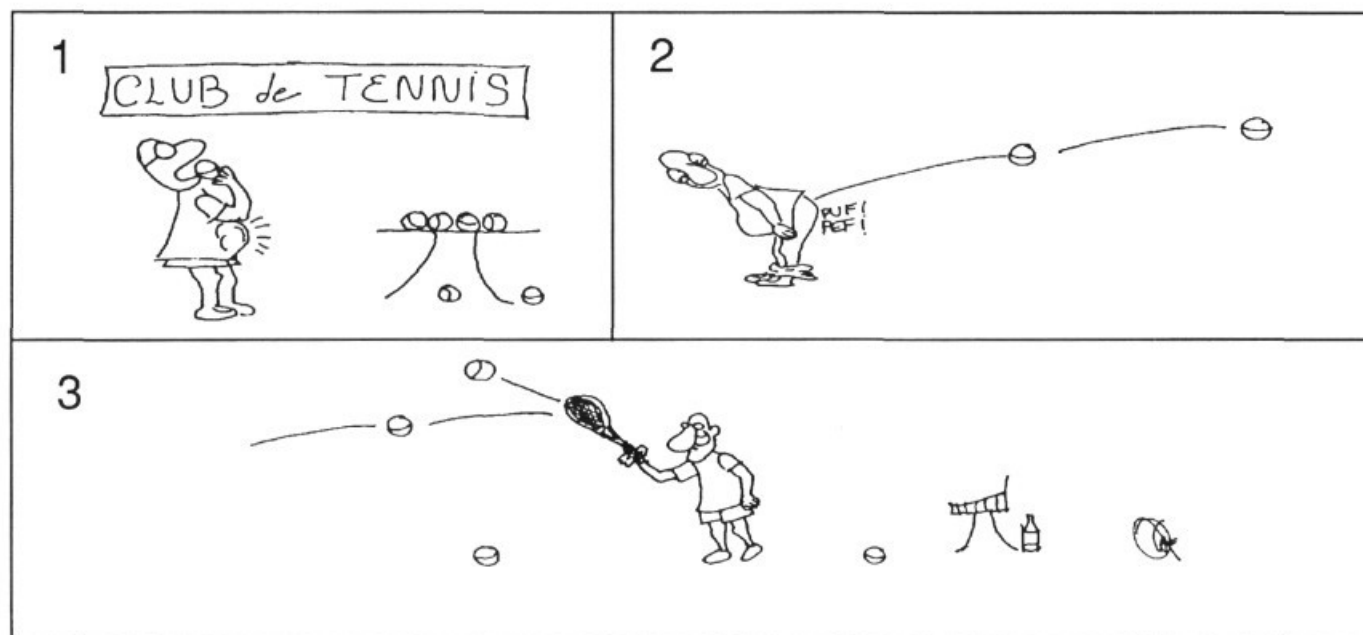
La Junta Directiva va a contestar això posant el seu càrrec a disposició dels socis.

A continuació es va tractar la situació econòmica del club, que no és gaire bona i l'estat de les instal·lacions, que s'ha anat deteriorant amb el temps, la situació on estan i la manca de vigilància.

Es varen apuntar varies solucions, entre les que

destacariem l'adquisició del club per part de l'Ajuntament o el Govern Balear, cercar algú que es vulgui fer càrrec de la vigilància de les instal·lacions a canvi d'un contracte d'explotació o, augmentar la quota dels socis perquè basti per contractar un vigilant.

Tammateix, no es va prendre cap determinació, i es varen deixar els temes damunt la taula, amb el compromís de convocar una altra assemblea a curt termini per a prendre les decisions pertinents.

PRÒXIMA OBERTURA

Sa Joieria

Carrer Major, 3

Botiga

CA NA MEL

Alimentació, Merceria,
Perfumeria, Ceràmica Mallorquina

Carrer Sant Blai, 3 • Tel. 65.07.44
07630 CAMPOS

FORA DE BANDA EL CAMPOS HAURIA DE MILLORAR

Joep Antoni Sala Toral.

Bones! Una vegada més amb tots vosaltres per xerrar-vos dels esdeveniments esportius de Campos.

Avui començarem xerrant de Futbol per dir-vos que l'equip Formatges Piris no ha començat gaire bé, ja que, dos partits guanyats i quatre de perduts és un curt bagatge per les aspiracions d'un equip que, al principi de temporada, s'esperava més d'ell.

L'altre equip campaner, el Boutique Aquarius, pareix que ha començat millor la temporada, ja que, ha guanyat els dos partits disputats fins a la data. Tenc la llista de la plantilla d'aquest equip; és la següent: Antoni Ferrer, Antoni López, Joan Roig, Macià Pomar, Gaspar Mora, Joan Durán, Joan Corbalán, Agustí Durán, Sebastià Hisa-

do, Francesc Moreno, Joan Tauler, Andreu López, Josep Maria López, Bartomeu Corbalán i Antoni Lladó. L'entrenador és en Rafel Garcias.

Canviant de tema, ara xerraré dels equips inferiors del C.D. Campos. Començaré pels benjamins, que, classificats en 3ª posició en el seu grup podrien ser una de les sorpreses agradables d'aquesta temporada. Els Infantils seràn, juntament amb els cadets, els dos equips que aniran a la zona intermèdia de la taula; no lluitaran amb els primers, però tampoc ho faràn amb els darrers.

Per acabar, els juvenils, que seran, amb tota probabilitat, l'equip que més malament ho passarà per mantenir la categoria, encara que desitjam la conservin. Molta sort a tots.

I ara li toca als grans. Els pubils d'en Toni Prohens, que cada partit que passa juguen millor, i és d'esperar que, encara que serà difícil, puguin mantenir la categoria. En el moment de redactar aquest escrit es trobava a la 12ª posició amb 10 punts, els mateixos que l'equip col·locat en 8ena. posició i a només 4

punts del 2on. classificat. Les expectatives no poden esser millors.

La raó per al qui la té, i així com, en el darrer número de **RESSÒ**, criticava l'estat del terreny de joc, just és que ara rectifiqui, o més ben dit, que informi que ja està tot arreglat. Ara el camp està en perfectes condicions per al seu ús i disfrut. L'enhorabona als responsables, és a dir al C.D. Campos per posar-ho en coneixement de l'Ajuntament. L'Ajuntament perquè en poc temps va encarregar l'obra, i a en Sebastià Pons que la va realitzar. De totes maneres, només dues puntualitzacions,

primera que millor si en tornar-hi l'arreglen quan no hi ha futbol de competició, tal vegada en els mesos d'estiu no crearia tantes molèsties, i l'altra és que a jo, personalment, me pareix que UN MILIÓ de pessetes, per arreglar el terreny de joc, són moltes pesetes. Bé, això és tot, fins un altra.

Esperau un moment, no vos n'aneu encara, que ara que m'en record a la llista de jugadors que vaig donar de l'equip Formatges Piris mancava un jugador, es tracta de n'Andreu Mas, les meves disculpes per això. Adeu.

Ros. Ros. Ros. Ros. Ros.
Home i dona

Qubio's
peluqueros

Matins de 9'30 h. a 13 h.

Horabaixes de 15'00 h. a 20 h.

(de Dimarts a Dissabtes)

Carrer Major, 27, 1r. • Tel. 58.23.16
07260 **FELANITX**

Carrer Major, 4, C • Tel. 65.08.50
07630 **CAMPOS**

SOBRASSADA PAGESA

es figueral

De venda a Ca'n Melero
(Campos)

Jaume I, 10 • Tel. 64.91.80
SES SALINES

BÀSQUET

Miquel Oliver Bauçà

Bones, el primer que vull fer és demanar-vos perdó ja que en el passat número deia que «... el proper dia 6 d'Octubre comença la lliga de bàsquet...» però per problemes RESSÒ va sortir amb retard. Una vegada he demanat perdó començaré a contar-vos el que ha passat des del dia 5, ja que aquest dia comença la lliga l'equip junior masculí.

Junior Masculí.

09-10-91

30 Collerense - Campos 36

Aquest partit com he dit abans estava previst pel dia 5 d'Octubre però per problemes d'il·luminació no es va poder jugar fins el dia 9. Bon partit el jugat pels nostres jugadors que a la fi de la primera part ja dominaven el partit amb un avantatge superior als 10 punts, però els darrers 10 minuts de partit es varen adormir i l'avantatge quedà reduït als 6 punts, sense que perillàs en cap moment la victòria.

20-10-91

33 Campos - Espanyol 40

Partit que va estar a punt de no començar a causa de la pluja que queia, però que al poc d'haver començat es va aturar de caure. El partit va començar malament pel nos-

tre equip ja que al llarg de tot el partit es va anar perdent, però faltant només dos minuts els nostres jugadors es col·locaren a un punt, però un grapat de jugades amb mala sort varen fer impossible la victòria.

27-10-91

117 Impremta Bahía - Campos 41

Aquest partit des d'un primer moment anava malament ja que hi havia les baixes d'en Sebastià Mas, d'en Guillem Burguera i d'en Guillem Grimalt i juntament amb tres dels nostres jugadors que jugaren amb grip que els encalçava i la major altària i veterania van fer que el resultat fos tan ampli, cosa que no hagués estat igual comptant amb tot l'equip en condicions.

Senior Masculí

06-10-91

60 Campos - Colònia Pollença 48

Al primer partit de la lliga s'obtingué una victòria no gaire fàcil, en un partit en el qual es va veure que l'equip encara estava una mica fred. Els jugadors de l'equip junior varen realitzar un bon partit. S'ha de dir que l'equip no va poder comptar amb en Tomeu Adrover, que tenia una sanció de sis partits.

13-10-91

45 Puigpunyent - Campos 44

En aquest partit es va pagar la falta de compenetració i rodatge del nostre equip. El partit va començar amb el domini de l'equip campaner en el marcador des del primer moment, però mentre anava

passant el partit l'equip local anà agafant el domini fins que faltant menys d'un minut i mig l'equip local s'adelantà en el marcador gràcies a un tir lliure que va pegar per tot. Llavors els jugadors campaners varen tenir dues opcions de tir que no aprofitaren a causa dels nervis.

20-10-91

65 Molinar - Campos 36

Poc a dir d'aquest partit ja que malgrat l'equip campaner en un principi va aconseguir un cert avantatge l'equip local anà agafant el domini en el marcador i no el va amollar de tot el partit. A part del que fa estricta referència al partit s'ha de dir que per sorpresa de tots els campaners que hi varen anar el jugador que la temporada passada havia estat sancionat amb sis partits, igual que en Tomeu Adrover, pels successos en el partit de l'Alcúdia jugava i a causa d'això es va firmar l'acta baix protesta. Quan els encarregats de l'equip campaner anaren a la Federació els varen dir que s'havien pensat que només tenia un partit de sanció i que no hi podien fer res, però almenys es va aconseguir que es retiràs la sanció d'en To-

meu.

27-10-91

71 Campos - Sta. Maria 61

Molt bon partit el realitzat pel nostre equip que va dominar totes les «estadístiques», en tot moment del partit, a excepció de l'inici de la segona part, moment en que els contraris es col·locaren a només dos punts, però en un instant el nostre equip es va col·locar un altre pic amb més de deu punts d'avantatge fins a la fi del partit. S'ha de ressenyar que en aquest partit ja va jugar en Tomeu Adrover i que l'arbitratge fou molt dolent i va perjudicar als dos equips.

Ja per acabar vull dir que en sortir aquest escrit l'equip Infantil Femení ja haurà començat la lliga (02-11-91), que no entenc com és possible que a la Federació es puguin cometre errades com el que ha passat amb el jugador del Molinar i recomenar-vos que si cap dissabte o cap diumenge no teniu res a fer aneu a veure un partit de bàsquet, si n'hi ha cap, perquè pot ser entretingut i sempre va bé que els jugadors vegin que hi ha públic que els anima.

ASSESSORIA FISCAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2º • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Balears)

EL CAMPOS NO ACABA D'ASSENTAR-SE

És de d'oldre no poder oferir una informació puntual de la trajectòria del Campos de futbol. Perquè resulta enormement difícil -quasi impossible- donar notícia, en una revista mensual com ho és aquesta, d'uns partits i d'uns resultats que, alguns d'ells, quedarien desfasats i sense massa interès quan apareguessin publicats. Ens hem de limitar, per tant, a un resum, més o manco exhaustiu i aclaridor del panorama global, ben poc actualitzat, però de totes formes definidor de

la situació de l'equip.

Actualment el Campos es troba en una situació inestable, no massa còmoda. El seu accés a la primera categoria de regional preferent -que tenia més que merescuda- no acaba d'encaixar amb els cànons prevists. No és que poguem retreure res de negatiu a l'equip, que s'en desfà com pot de la situació. Però la seva classificació, i els resultats obtinguts darrerament -sobretot en el nostre camp- deixen molt a desitjar i, evidentment, no ens són massa favorables.

Potser el fet que encara no hagi jugat cap partit en Tomeu Obrador -per la lesió que té-, sigui un dels obstacles que impedeixen aconseguir uns millors resultats; perquè n'Obrador és una peça clau -fonamental- en l'estructura de l'equip.

Tot i amb això el Campos, ara com ara, ocupa una plaça indecisa al mig de la taula de la classificació. Ha encaixat derrotes fortes a (Calvià), però també ha aconseguit victòries importants (a Ses Salines). El seu bagatge és, per tant, tam-

balejant, i n'ofereix de bones i de no tan bones.

El públic respon moderadament: hi ha els fidels de sempre i molts que s'hi afegeixen un diumenge si i l'altre també. Amb tot, i si no hi ha imprevists, el Campos pot conservar enguany la categoria de primera preferent que, pensam, és la fita que més ens preocupa. Tota la resta serà ganància. Per tant, endavant. I que res no mancabi.

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors
Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

BAR NOU

Tapes variades, Gelats, Pollastres a l'Ast

Avinguda Miramar, 88 • Tel. 64.04.04
SA RÀPITA

CUINES SANZ

Dugui'ns les mides de la seva cuina i triï entre més de vint-i-cinc models diferents.

De la resta ens n'encarregam nosaltres.

Carrer Ortega i Gasset, 8
TEL. 24.84.84
PALMA DE MALLORCA

S'EMBULL

CORSETERIA

MERCERIA

PERFUMERIA

LLANES PINGOUIN

Carrer Àfrica, 15 • Tel. 65.09.16
CAMPOS

ATLETISME

En aquesta edició de la RESSÒ hem fet una entrevista a les germanes M^a del Carme i Mª Pilar Mas, ja que totes dues han tengut una bona temporada i han pogut fer una sortida a distints llocs d'Espanya per a competir.

- En primer lloc m'agradaria que ens contàssiu a on vàreu anar i per què?

- Jo vaig anar al campionat d'Espanya de cross, a Castelló, hi vaig anar perquè a la final de Balears vaig quedar classificada, ja que la meua companya d'equip, na Margalida Vidal, a consell del nostre entrenador, no hi va venir.

- I tu, Pilar?

- Jo vaig anar a Sant Jaume de Galícia, a la concentració d'esport infantil d'estiu, a on vaig estar nou dies, amb altres companys de les Balears i de la resta del País. Hi vaig anar perquè vaig fer una marca mínima i pels meus resultats

durant la temporada de pista.

- Creis que un any de feina compensa per només una sortida a la Península per a competir?

- Sí, perquè aprens tècniques i agafes molta experiència.

- I tu, M^a del Carme, què trobes?

- Que sí, que compensa molt, perquè t'ho passes molt bé i fas molts d'amics.

- Quan éreu a Castelló o a Sant Jaume hi anàreu per competir, com vos vàreu trobar durant la competició?

- Al campionat de cross hi havia molta gent i la carrera de principi va esser molt ràpida i trobaves gent per tot arreu, ja que hi havia moltes caigudes, però després molt bé, vaig quedar la 85 de 136 atletes.

En canvi, jo, a Sant Jaume, vaig competir a la prova de 1.000 m. i vaig quedar la tercera. Em vaig sentir com

sempre, ja que a la meua prova només hi havia nines de Balears, i puc competir amb elles molt sovint, per això ens coneixem i la sensació no era res nou.

- Què trobau que vos ha fet pujar tant el vostre nivell atlètic?

- Crec que els entrenaments, entrenar més dies, més hores i més fort. També l'esforç i l'ajut dels nostres entrenadors: en Ion i na Maricica Puica.

- Ara dues preguntes per separat: M^a del Carme, a la teua edat és quan més nines deixen l'atletisme, tu què fas comptes fer?

- Jo faig comptes seguir dins el món de l'atletisme perquè m'agrada molt.

- Realment trobes que has fet tot el que s'esperava de tu durant la temporada?

- A cross, sí, però a la pista no vaig dur el ritme adequat i, al final, em va perjudicar per poder fer una bona marca o

guanyar el campionat de Balears.

- Ara tu, Pilar. A la concentració només entrenàveu o també fèieu altres activitats?

- No, fèiem moltes coses. Fèiem excursions i esports en general: bàsquet, futbol, natació, etc., però bàsicament atletisme.

- Allà, hi vares anar per entrenar. Bàsicament, com ho fèieu?

- Entrenàvem dues hores al matí i dues l'horabaixa. Fèiem texts d'atletisme en general, però entrenàvem per proves. Teníem tres entrenadors: en Javier, que és un atleta ja retirat, que participava a les proves de fons, un entrenador de la nacional i en Miquel Bujosa, un entrenador de les Illes, com a ajudant.

- Bé, gràcies per haver-nos contat un poc el que vàreu fer per allà i enhorabona i molta sort.

Maria Barón.

Tomàs Puigserver Jaume

**Llogam local ideal per a
Oficines, Consultes,
Perruqueria . . .
Informació: Tel. 65.06.88**

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

**Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats**

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel. 65.21.93 • CAMPOS

C.D. PESCA CAMPOS, RESULTATS DE LES PROVES DE LES FESTES D'AGOST, PROVA SOCIAL I REGULARITAT.

Després d'una temporada de no xerrar de pesca ni de pescadors, avui toca parlar-ne.

Tenc en les meves mans els resultats de les darreres proves disputades, així com els resultats finals de totes les proves i en conseqüència, els que seran anomenats, el el Sopar Anual del Club, dia 21 de Setembre, els millors pescadors i pescadores del poble en la temporada 90-91.

Començarem per les proves disputades per les festes de la Mare de Déu d'Agost. Com sabeu, els trofeus, donats per l'Ajuntament, van a mans d'aquells pescadors-es que agafen la peça més grossa, dins la seva respectiva modalitat. Els guanyadors foren:

Roquer:

1er. Tomeu Salas
2on. Miquel Salom

Grumeig:

1er. Magí Fullana
2on. Gori Rigo

Volantí:

1er. Tomeu Salas
2on. Julià Ballester

Submarina:

1er. Jaume Martínez
2on. Toni Barceló

També es va disputar la «Prova Social '91», el passat 15 de Setembre, 49 homes i dones, un èxit de participació, varen treure les canyes i les escopetes. Els resultats foren els següents:

Roquer:

1er. Tomeu Salas
2on. Toni Lladó
3er. Miquel Ginard
4art. Rafel Cifre
5è. Joan Arcas

Grumeig:

1er. Joan Oliver
2on. Tomeu Julià
3er. Gori Rigo
4art. Miquel Clar
5è. Baltasar Font

Volantí:

1er. Julià Ballester
2on. Tomàs Mas
3er. Damià Vadell
4art. Joan Salom
5è. Toni Mercadal

Submarina:

1er. Andreu López
2on. Sion Barceló
3er. Pere A. Oliver
4art. Toni Barceló
5è. Miquel Arcas

I, per acabar, vos donaré els resultats final de la Regularitat i, per tant, els guanyadors absoluts de la temporada.

Submarina:

Campió: Jaume Martínez
2on. Antoni Barceló
3er. Guillem Sunyer

Volantí:

Campió: Julià Ballester
2on. Tomeu Salas
3er. Joan Llompart

Grumeig:

Campió: Guillem Lladó
2on. Toni Lladó
3er. Joan Mas

Roquer:

Campió: Julià Ballester
2on. Tomeu Salas
3er. Joan Arcas

Bé, res més, només donar les gràcies a tots els que fan possible que a Campos hi hagi un Club de Pesca tan modèlic com aquest. I que els que enguany no han pogut guanyar, a veure si l'any que vé s'espavilen una mica més. Sort i molts d'anys a tots.

Josep A. Sala Toral.

Publicitat a RESSÒ: Maria Bauçà Tel. 65.01.47 • Laborables de 17'30 a 20'00 h.

PROHEMA, S.L.
Estació de Servei, 24 H.

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

Granja Pomar
Tapes Variades

Carrer Major, 2 • Tel. 65.00.48 • CAMPOS

A 100 m.
Ronda Campos - Santanyí
(Antiga fàbrica de punt)
Carrer Historiador Talladas, 11

Llogam local apte per
magatzem de 200 m2.
baixos i 150 m2. pis
no vivenda.

Serveis, despatx,
oficina acristallada.

Informació:

Carrer Alba, 21
Tel. 65.00.31 • CAMPOS
(A partir de les 20 h.)

A DROVER

E LECTRÒNICA

Tècnic especialista en telecomunicacions

Reparació i Muntatge:

Parabòliques • Alarmes
T.V. Video • Antenes • Hi-Fi

Horari: De 9 h. a 13 h.
(Contestador automàtic)

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86
07630 CAMPOS

Podeu trobar RESSÒ als següents punts de venda:

CAMPOS

- Supermercat Ca'n Melero
- Forn Ca'n Nadal
- Supermercat Ca'n Sion
- Estanc Ca'n Mitxo
- Autoservici Ca'n Verdera
- Autoservici Es Campanar
- Estanc Ca'n Pomar
- Impremta Roig
- Foto-Cine Vidal
- Impremta Adrover
- Forn Ca'n Vadell
- Ca'n Joan Rotger
- Granja Ses Voltes
- Ca S'Esparter
- Merceria Aina Fullana
- Forn de Ca'n Pere

SA RÀPITA

- Supermercat Brisas
- Colmado Puigserver
- Estanc Bris

COLÒNIA DE SANT JORDI

- Forn Ca'n Nadal

LLUCMAJOR

- S'Àmfora

FELANITX

- Impremta Ramon Lull

SES SALINES

- Papereria-Copisteria Can Nova

AUTO ESCOLA

**Tota classe de
permisos de conducció.**

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

Sa Canova

**UN NOM DE PRESTIGI
EN LA CUINA MALLORQUINA,
ELS OFEREIX DES D'ARA
ELS SEUS DOS RESTAURANTS:**

Restaurant

Sa Canova

Ronda Estació, 18

CUINA TRADICIONAL

Especialitats:

- Sopes Mallorquines
- Cassola
- Cabrit Rostit
- Conill amb ceba
i caragols
- Etc.

Restaurant

Sa Canova

Nunyo Sans, 27

CUINA RÀPIDA

Especialitats:

- Pizzas, Hamburgueses
- Pinxos, Paelles
- Frit Mallorquí, i tot
tipus de plats
ràpids.

Sa Canova

SEMPRE QUALITAT

Tel. 65.02.10
CAMPOS

